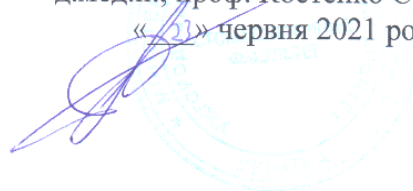

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**Стоматологічний факультет
Кафедра ортопедичної стоматології**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан стоматологічного факультету
д.мед.н., проф. Костенко Є.Я.
«21» червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ
для студентів IV-го курсу /VII-VIII семестр/

Рівень вищої освіти	Другий (освітньо-кваліфікаційний) – «Магістр»
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність	221 «Стоматологія»
Предметна спеціальність	Ортопедична стоматологія
Форма навчання	Скорочений термін
Освітня програма	«Стоматологія»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Робоча програма із навчальної дисципліни «Ортопедична стоматологія» для здобувачів вищої освіти другого освітньо-кваліфікаційного рівня – «Магістр» у галузі знань 22 «Охорона здоров'я» зі спеціальності 221 «Стоматологія» (предметна спеціальність «Ортопедична стоматологія») відповідно до освітньої програми «Стоматологія» – 58 с.

Розробники:

Костенко Світлана Борисівна - к.мед.н., доцент, доцент кафедри ортопедичної стоматології;

Локота Євген Юрійович – к.мед.н., доцент, доцент кафедри ортопедичної стоматології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ортопедичної стоматології

Протокол № 12 від «14» червня 2021 року.

Завідувач кафедри
ортопедичної стоматології,
к.мед.н., доцент

«14» червня 2021 року

(підпис)

Костенко С.Б.

Схвалено науково-методичною комісією стоматологічного факультету

Протокол №10 від «23» червня 2021 року.

Голова комісії,
завідувач кафедри
стоматології дитячого віку,
д.мед.н., професор

(підпис)

Клітинська О.В.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u> (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
	Напрямок підготовки <u>221 СТОМАТОЛОГІЯ</u> (шифр і назва)		
Модулів – 3,4	Спеціальність (професійне спрямування): <u>Стоматологія</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 5		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин -150		VII -й	VIII -й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 100 самостійної роботи студента - 50	Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	6 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		44 год.	46 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		25 год.	25 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю:	
залік	екзамен		
1 год	1 год		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 67% : 33 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни “ортопедична стоматологія” є професійне формування майбутнього фахівця, здатного вирішувати клінічні задачі з використанням набутих знань та вмінь з дисципліни, що передбачає інтеграцію викладання дисципліни з терапевтичною, хірургічною та стоматологією дитячого віку.

1.2. **Основними завданнями** вивчення навчальної дисципліни «ортопедична стоматологія» є : навчити студентів проводити обстеження пацієнтів в клінічному кабінеті з використанням стоматологічного обладнання та інструментарію; навчити студентів аналізувати діагностичні моделі пацієнтів з різними видами патології зубо-щелепного апарату, на основі клінічного мислення вибирати методи відновлення дефектів зубів та зубних рядів; навчити студентів виконувати практичні навички під час клінічного прийому тематичних пацієнтів з різними дефектами зубо-щелепного апарату; навчити студентів вирішувати ситуаційні задачі, що мають клінічне спрямування.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- *методи обстеження пацієнтів*
- *знати функціональну анатомію компонентів жувального апарату та топографію м'язів, що приймають основну участь при рухах нижньої щелепи*
- *аналізувати фактори оклюзії*
- *функціональну анатомію та біомеханіку зубощелепного апарату*
- *склад, фізико-хімічні властивості та технологію застосування основних та допоміжних клінічних та зуботехнічних матеріалів*
- *вплив протезів та протезних матеріалів на тканини порожнини рота та організм людини*
- *аналізувати результати обстеження стоматологічного хворого з повною відсутністю зубів в клініці ортопедичної стоматології*
- *пояснювати результати клінічних та спеціальних (додаткових) методів дослідження*
- *знати методики отримання функціональних відбитків при повній відсутності зубів*
- *засвоїти етапи визначення та фіксації центрального співвідношення беззубих щелеп*
- *порівнювати різні види артикуляторів*
- *засвоїти основні положення сферичної та суглобової теорій артикуляції*
- *знати принципи анатомічної постановки зубів*
- *знати принципи постановки за сферичною поверхнею*

- знати клінічні та технологічні етапи виготовлення повних знімних протезів
- знати методи гіпсовки моделей з восковими репродукціями протезів в кювету
- знати режими полімеризації
- знати етіологічні чинники, клінічні прояви та патогенез механічного, хімічного, термоізолюючого та сенсibiliзуючого впливу знімних протезів
- знати рекомендації по догляду за повними знімними протезами
- знати класифікації переломів щелеп та механізм зміщення відломків при переломах щелеп
- знати принципи організації стоматологічної допомоги при надзвичайних станах
- знати принципи організації стоматологічної допомоги при надзвичайних станах;
- знати види та об'єм ортопедичної допомоги щелепно-лицевим пораненим
- знати загальну характеристику щелепно-лицевих апаратів та їх класифікацію
- знати задачі щелепно-лицевої ортопедії в наданні медичної допомоги пацієнтам з дефектами та деформаціями щелеп та обличчя, що виникли після травм, операцій, та перенесених захворювань
- знати класифікації переломів щелеп та механізм зміщення відломків при переломах щелеп
- знати обсяг ортопедичної допомоги щелепно-лицевим пораненим
- знати загальну характеристику щелепно-лицевих апаратів та їх класифікацію
- пояснювати принципи відновлювального ортопедичного лікування та реабілітації у щелепно-лицевих хворих
- знати методики виготовлення гнутих дротяних шин на верхню та нижню щелепи
- знати етіологію, профілактику та лікування рубцевих контрактур;
- знати етіологічні чинники та принципи лікування переломів, що неправильно зрослися;
- знати анатомо-фізіологічні особливості твердого та м'якого піднебіння
- знати методи ортопедичного лікування дефектів твердого та м'якого піднебіння
- знати клінічні етапи виготовлення маски обличчя
- виявляти основні синдроми в клініці ортопедичної стоматології та проводити знати клінічні та додаткові методи обстеження хворих із зубощелепними деформаціями
- знати етіологію та патогенез зубощелепних деформацій

вміти:

- *проводити обстеження стоматологічного хворого*
- *застосовувати основні принципи асептики, антисептики, знеболювання*
- *діагностувати невідкладні стани в клініці ортопедичної стоматології*
- *надавати необхідну невідкладну допомогу в клініці ортопедичної стоматології*
- *проводити обстеження хворих функціональними методами*
 - *виконувати припасування жорстких індивідуальних ложок на верхню та нижню щелепи;*
 - *виконувати отримання функціональних відбитків*
 - *вміти проводити загіпсовку моделей в артикуляторі*
 - *вміти проводити перевірку конструкції повних знімних протезів*
 - *вміти накладати повні знімні протези*
 - *вміти проводити корекцію повних знімних протезів*
 - *вміти проводити клінічне обстеження пацієнтів з переломами щелеп*
 - *вміти проводити диференціальну діагностику переломів щелеп різної локалізації*
 - *вміти лікувати захворювання слизової оболонки порожнини рота, які виникають під впливом знімних протезів*
 - *вміти накладати транспортні шини та проводити лігатурне зв'язування зубів.*
 - *вміти проводити виготовлення тимчасових та стаціонарних (лабораторних) шин;*
 - *вміти отримувати відбитки та визначати центральне співвідношення при виготовленні формуючих апаратів; проводити вибір конструкції зубного протезу в залежності від ступеню звуження ротової щілини;*
 - *вміти визначати об'єм ортопедичних заходів лікування при несправжніх суглобах;*
 - *вміти отримувати відбитки у хворих з мікростомією*
 - *вміти проводити диференціальну діагностику, формулювати попередній клінічний діагноз;*
 - *визначати тактику лікування хворого в клініці ортопедичної стоматології*
 - *вміти складати план підготовки порожнини рота до протезування*
 - *провести припасовку готової конструкції, перевірка оклюзії*
 - *вміти проводити обстеження пацієнта з дефектами твердих тканин зубів*
 - *Вміти отримувати анатомічні та функціональні відбитки різними відбитковими матеріалами*
 - *обстежувати хворого при захворюваннях (дисфункціях) скронево-нижньощелепного суглоба*

- *пояснювати результати клінічних та спеціальних (додаткових) методів досліджень СНЩС;*
- *провести диференціальну діагностику, сформулювати попередній клінічний діагноз при захворюваннях СНЩС*
- *Обґрунтувати і формулювати синдром ний діагноз*
- *демонстрування володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці ортопедичної стоматології.*

**На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150
годин 5 кредитів ЄКТС.**

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1. Незнімне зубне протезування

Модуль 3. Повне знімне протезування

Змістовий модуль 10

Клінічні етапи виготовлення повних знімних протезів

Конкретні цілі:

- *проводити обстеження пацієнта з повною відсутністю зубів;*
- *аналізувати результати обстеження стоматологічного хворого з повною відсутністю зубів в клініці ортопедичної стоматології;*
- *планувати додаткове обстеження хворого з повною відсутністю зубів;*
- *пояснювати результати клінічних та спеціальних (додаткових) методів дослідження;*
- *визначати тактику лікування хворого з повною відсутністю зубів в клініці ортопедичної стоматології.*
- *знати методики отримання функціональних відбитків;*
- *виконувати припасування жорстких індивідуальних ложок на верхню та нижню щелепи;*
- *демонструвати отримання функціональних відбитків;*
- *засвоїти етапи визначення та фіксації центрального співвідношення беззубих щелеп;*
- *знати функціональну анатомію компонентів жувального апарату та топографію м'язів, що приймають основну участь при рухах нижньої щелепи;*
- *аналізувати фактори оклюзії;*
- *порівнювати різні види артикуляторів;*
- *вміти проводити загіпсовку моделей в артикуляторі;*
- *виконувати реєстрацію рухів нижньої щелепи;*
- *засвоїти основні положення сферичної та суглобової теорій артикуляції;*
- *вміти проводити перевірку конструкції повних знімних протезів;*
- *знати методи гіпсовки моделей з восковими репродукціями протезів в кювету;*
- *знати режими полімеризації;*
- *вміти накладати повні знімні протези;*
- *вміти проводити корекцію повних знімних протезів*
- *знати рекомендації по догляду за повними знімними протезами*

Тема 1. Обстеження порожнини рота пацієнта в повною відсутністю зубів

- ✓ *обстеження пацієнта з повною відсутністю зубів;*
- ✓ *класифікації атрофії щелеп (Шредер, Келер, Оксман);*

- ✓ класифікації податливості слизової оболонки порожнини рота (Люнд, Супле);
- ✓ анатомо-морфологічні особливості порожнини рота пацієнтів з беззубими щелепами;
- ✓ спеціальна підготовка порожнини рота беззубого хворого перед протезуванням

Тема 2. Отримання анатомічних відбитків з беззубої верхньої та нижньої щелеп для виготовлення індивідуальних ложок

- ✓ анатомічні відбитки, їх класифікація. Відбиткові матеріали;
- ✓ критерії якісного анатомічного відбитку;
- ✓ техніка отримання відбитка різними відбитковими масами

Тема 3. Виготовлення індивідуальних ложок на верхню та нижню щелепи

- ✓ Методи виготовлення індивідуальних ложок;
- ✓ Вимоги до індивідуальних ложок
- ✓ Методика З.С.Василенка виготовлення одномоментної ложки;
- ✓ Матеріали для виготовлення індивідуальних ложок;
- ✓ Методика виготовлення ложки на моделі з АКРП.

Тема 4. Анатомічне обґрунтування побудови меж повних знімних протезів

- ✓ Протезне ложе, протезне поле;
- ✓ Межі повного знімного протезу на верхній та нижній щелепи;
- ✓ Топографія клапанної зони на верхній та нижній щелепі;
- ✓ нейтральна зона її топографія на беззубих щелепах;
- ✓ морфологічні утворення верхньої щелепи, які мають значення для знімного протезування
- ✓ морфологічні утворення нижньої щелепи, які мають значення для знімного протезування

Тема 5. Припасування жорстких індивідуальних ложок

- ✓ методика Гербста для припасування індивідуальних ложок на верхню щелепу;
- ✓ методика Гербста для припасування індивідуальних ложок на нижню щелепу;
- ✓

Тема 6. Отримання функціональних відбитків з верхньої та нижньої щелеп

- ✓ Класифікація функціональних відбитків :
- ✓ Власне функціональні та функціонально присмоктуючі відбитки.
- ✓ методика Отримання компресійних, розвантажуючих та відбитків під диференційованим тиском.
- ✓ Формування країв функціонального відбитка.
- ✓ Вибір методики та матеріалу в залежності від клінічної ситуації.

Тема 7. Визначення центрального співвідношення щелеп при дефектах зубних рядів IV групи

- ✓ Методи визначення центрального співвідношення

- ✓ Анатомо-фізіологічний метод
- ✓ Положення відносного фізіологічного спокою нижньої щелепи.
- ✓ Протетична площина. Оклюзійна площина.
- ✓ Центральне співвідношення. Центральна оклюзія.
- ✓ Вимоги до прикусних валиків.

Тема 8. Біомеханіка рухів нижньої щелепи. Фактори оклюзії

- ✓ компоненти зубощелепної системи.
- ✓ Фактори оклюзії
- ✓ Рухи нижньої щелепи у вертикальній, сагітальній та трансверзальній площинах.
- ✓ Топографія м'язів, що приймають основну участь при рухах нижньої щелепи.
- ✓ Робоча та балануюча сторона.

Тема 9. Теорії артикуляції, основні положення. Принципи роботи з артикулятором при протезуванні пацієнтів з повною відсутністю зубів

- ✓ Положення сферичної теорії артикуляції;
- ✓ Положення суглобової теорії артикуляції

Змістовий модуль 11

Лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів

Конкретні цілі:

- знати принципи анатомічної постановки зубів;
- знати принципи постановки за сферичною поверхнею;
- вміти проводити перевірку конструкції повних знімних протезів;
- знати матеріально-технічне забезпечення для виготовлення повних знімних протезів;
- вміти проводити формування та полімеризацію пластмас;
- засвоїти поняття фіксації, стабілізації та рівноваги повних знімних протезів;
- виконувати перевірку фіксації повних знімних протезів в порожнині рота пацієнта;
- засвоїти послідовність обробки повних знімних протезів після полімеризації;
- демонструвати проведення корекції базису та оклюзії у повних знімних протезах;
- діагностувати можливі ускладнення місцевої анестезії;
- знати етіологічні чинники, клінічні прояви та патогенез механічного, хімічного, термоізолюючого та сенсibiliзуючого впливу знімних протезів;
- проводити лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота, які виникають під впливом знімних протезів.

Тема 10. Анатомічна постановка зубів по склу, за сферичною поверхнею

- ✓ анатомічна постановка зубів

- ✓ постановка штучних зубів за М.Є.Васильєвим (по склу).
- ✓ Постановка за сферичною поверхнею (по Монсону).
- ✓ Методика Каца-Ефрона-Гельфанда.
- ✓ Методика М.А.Нападова та А.Л.Сапожнікова.
- ✓ Анатомічна постановка зубів за умови ортогнатичного прикуса
- ✓ Анатомічна постановка зубів за умови ролгнатичного та прогеничного співвідношення щелеп

Тема 11. Перевірка конструкції повних знімних протезів

- ✓ Перевірка постановки зубів у оклюдаторі або артикуляторі.
- ✓ Перевірка воскової конструкції майбутнього протезу в порожнині рота.
- ✓ Помилки та способи їх усунення

Тема 12. Лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів

- ✓ Матеріали, які використовуються для виготовлення повних знімних протезів
- ✓ Види базисних полімерів (жорсткі, еластичні), їх фізичні та механічні властивості.
- ✓ Методи формування та полімеризації базисів зубних протезів.
- ✓ Компресійне та литне пресування.
- ✓ Прямий, зворотній та комбінований методи гіпсування воскової репродукції протезу в кювету.
- ✓ Режимы полімеризації.

Тема 13. Фіксація повних знімних протезів. Адаптація до протезів.

Обробка повних знімних протезів після полімеризації пластмаси.

Полагодження протезів. Корекція повних знімних протезів

- ✓ фіксація, стабілізація та рівновага повних знімних протезів.
- ✓ Перевірка фіксації повних знімних протезів в порожнині рота пацієнта.
- ✓ Методи фіксації (механічні, біомеханічні, фізичні та біофізичні).
- ✓ Анатомічна ретенція.
- ✓ Топографія під'язикового, ретромоллярного та ретроальвеолярного простору.
- ✓ Адаптація до протезів. Періоди адаптації до протезів за В.Ю.Курляндським.
- ✓ Гігієнічна обробка повних знімних протезів.

Тема 14. Вплив базисів пластиночних протезів на тканини порожнини рота

- ✓ Класифікація захворювань слизової оболонки порожнини рота, які виникають під впливом знімних протезів за З.С. Василенко.
- ✓ Етіологія, клініка та патогенез механічного, хімічного, термоізолюючого та сенсibiliзуючого впливу знімних протезів.
- ✓ Характеристика незапальних захворювань слизової оболонки порожнини рота, які виникають під впливом знімних протезів.
- ✓ Поєднання протезних захворювань слизової оболонки порожнини рота.

- ✓ Діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота, які виникають під впливом знімних протезів.

Модуль 4. Щелепно-лицева ортопедія

Змістовий модуль 12. Щелепно-лицева травматологія

Конкретні цілі:

- *знати роль щелепно-лицевої ортопедії в наданні медичної допомоги пацієнтам з дефектами та деформаціями щелеп та обличчя, що виникли після травм, операцій, та перенесених захворювань;*
- *знати класифікації переломів щелеп та механізм зміщення відломків при переломах щелеп;*
- *проводити клінічне обстеження пацієнтів з переломами щелеп;*
- *вміти проводити диференціальну діагностику між переломами щелеп різної локалізації;*
- *знати принципи організації стоматологічної допомоги при надзвичайних станах;*
- *знати методи фіксації часткових знімних протезів.*
- *знати обсяг ортопедичної допомоги щелепно-лицевим пораненим;*
- *знати загальну характеристику щелепно-лицевих апаратів та їх класифікацію;*
- *вміти накладати транспортні шини та проводити лігатурне зв'язування зубів.*

Тема 1. Щелепно-лицева ортопедія. Мета і завдання. Класифікація переломів щелеп

- ✓ Історія розвитку та становлення щелепно-лицевої ортопедії в системі стоматологічних наук.
- ✓ Роль щелепно-лицевої ортопедії в наданні медичної допомоги пацієнтам з дефектами та деформаціями щелеп та обличчя, що виникли після травм, операцій, та перенесених захворювань.
- ✓ Анатомо-фізіологічні особливості компонентів зубощелепної системи.
- ✓ Класифікація переломів щелеп за Ентіним, Лефором, Лукомським.

Тема 2. Механізм зміщення відламків при переломах щелеп. Клінічні ознаки різних видів переломів.

- ✓ Механізм зміщення відламків при переломах верхньої та нижньої щелепи.
- ✓ Клінічне обстеження пацієнтів з переломами щелеп.
- ✓ Додаткові методи обстеження пацієнтів з переломами щелеп.
- ✓ Діагностика локалізації переломів нижньої та верхньої щелепи за зміщенням відламків.
- ✓ Локалізація кріплення м'язів, що призводять до рухів нижньої щелепи.
- ✓ Вплив м'язів на механізм зміщення відламків щелеп: скоротлива здатність м'язів, еластична ретракція м'язів.

Тема 3. Стоматологія надзвичайних станів. Види та об'єм ортопедичної стоматологічної допомоги при ураженні щелепно-лицевої ділянки.

- ✓ Організація стоматологічної допомоги при надзвичайних станах.
- ✓ Основні принципи етапного лікування поранених.
- ✓ Об'єм, види, медичні підрозділи та фахове забезпечення надання медичної допомоги:
 - ✓ перша медична допомога (невідкладна допомога по життєвим показникам);
 - ✓ долікарська (фельшерська) допомога (у воєнні часи – МПБ);
 - ✓ перша лікарська допомога (у воєнні часи - МПП, у мирні часи – дільничі або районні лікарні);
 - ✓ кваліфікована медична допомога (у воєнні часи - ОМЗ та ОмедБ, у мирні часи – щелепно-лицеве відділення обласної лікарні, центральні районні лікарні);
 - ✓ спеціалізована медична допомога (у воєнні часи - госпітальна база фронту та тилу, у мирні часи – відділення пластичної хірургії, клінічні бази кафедр медичних вузів).

Тема 4. Загальна характеристика щелепно-лицевих апаратів та їх класифікація. Транспортні шини.

- ✓ Загальна характеристика щелепно-лицьових апаратів, їх класифікації, конструкційні особливості.
- ✓ Розподіл апаратів за місцем розташування, за функцією, за матеріалами, за лікувальним призначенням.
- ✓ Конструкції апаратів: інтраоральні, інтра-екстраоральні та екстраоральні апарати.
- ✓ Апарати з перервною та безперервною дією.
- ✓ Діюча та опорна частини апаратів.
- ✓ Правила проведення транспортної іммобілізації
- ✓ транспортування щелепно-лицьових поранених.

Тема 5. Лігатурне зв'язування зубів, показання, протипоказання.

Можливі помилки та ускладнення.

- ✓ Показання до застосування.
- ✓ Клінічні умови та терміни використання, матеріальне забезпечення.
- ✓ Лігатурне зв'язування зубів за Лімбергом (просте лігатурне зв'язування), за Айві, Вільга, Гейкінім.

Змістовий модуль 13. Лікування переломів щелеп

Конкретні цілі:

- *знати методики виготовлення гнутих дротяних шин на верхню та нижню щелепи;*
- *проводити виготовлення тимчасових та стаціонарних (лабораторних) шин;*
- *знати технологічні етапи виготовлення різних апаратів при зміщенні відломків;*
- *вміти отримувати відбитки та визначати центральне співвідношення при виготовленні формуючих апаратів;*

- знати етіологію, профілактику та лікування рубцевих контрактур;
- знати етіологічні чинники та принципи лікування переломів, що неправильно зрослися;
- вміти визначати об'єм ортопедичних заходів лікування при несправжніх суглобах;
- проводити вибір конструкції зубного протезу в залежності від ступеню звуження ротової щілини;
- вміти отримувати відбитки у хворих з мікростомією;
- знати анатомо-фізіологічні особливості твердого та м'якого піднебіння;
- знати особливості ортопедичного лікування дефектів твердого та м'якого піднебіння;
- знати клінічні етапи виготовлення маски обличчя.

Тема 6. Лікування переломів щелеп без зміщення відламків за допомогою гнутих дротяних шин. Помилки при шинуванні.

- ✓ Етіологія, клінічні ознаки, патогенез переломів щелеп без зміщення уламків.
- ✓ Стандартні та індивідуальні шини.
- ✓ Види гнутих дротяних шин Тігерштедта:
 - ✓ гладка шина скоба,
 - ✓ шина з розпоркою,
 - ✓ шина з похилою площиною,
 - ✓ шина із зачіпними гачками.
- ✓ Шини Ентеліса,
- ✓ Збаржа,
- ✓ Васильєва,
- ✓ Гордашнікової.
- ✓ Методики виготовлення гнутих дротяних шин на верхню та нижню щелепи.
- ✓ Правила закріплення шин на щелепі.
- ✓ Можливі помилки при шинуванні і засоби їх усунення.
- ✓ Необхідний інструментарій і матеріали для виготовлення шин.
- ✓ Міжщелепна фіксація при переломах нижньої щелепи з використанням гладких дротяних шин.

Тема 7. Етіологія, клініка та ортопедичне лікування переломів щелеп зі стійким зміщенням відламків.

- ✓ Етіологія, клінічні ознаки, патогенез переломів щелеп зі стійким зміщенням уламків.
- ✓ Критерії вибору апарату при зміщенні відломків.
- ✓ Лікування переломів щелеп зі зміщенням відломків у вертикальному напрямку. Апарат Поста.
- ✓ Лікування переломів щелеп зі зміщенням відломків у сагітальному напрямку. Апарат Шура, Курляндського, з похилою площиною.
- ✓ Лікування переломів щелеп зі зміщенням відломків у трансверзальному

напрямку. Апарат Катца, Лімберга, Бруна.

- ✓ Лікування переломів щелеп при наявності беззубих відламків.

Тема 8. Об'єм спеціалізованої ортопедичної допомоги пораненим з переломами щелеп. Шини лабораторного виготовлення (шини Вебера, Ванкевич, Лімберга, Гунінга-Порта).

- ✓ Об'єм та види надання спеціалізованої ортопедичної стоматологічної допомоги щелепно-лицевим пораненим.
- ✓ Показання до застосування, конструкції знімних шин, клінічні та лабораторні етапи виготовлення знімних шин за Вебером, Ванкевич, Лімбергом, Гунінгом-Портом.
- ✓ Особливості конструювання знімних шин в залежності від характеру і локалізації перелому, наявності зубів на відламках та їх стану, а також супутніх ускладнень.

Змістовий модуль 14. Ортопедичне лікування наслідків та ускладнень травм щелепно-лицевої ділянки

Тема 9. Використання ортопедичних засобів при остеопластиці та пластиці м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки (формуючі та фіксуєчі апарати).

- ✓ Роль та місце лікаря ортопеда при наданні допомоги щелепно-лицевим пораненим, які потребують остеопластики та пластики м'яких тканин.
- ✓ Формуючі апарати при різних клінічних ситуаціях.
- ✓ Формуючі апарати при пластиці губи та підборіддя Бетельмана.
- ✓ Показання до застосування апарату Шаргородського.
- ✓ При пластиці великих дефектів верхньої щелепи, губи та рота умови застосування апарату Шура. При пластиці великих дефектів нижньої щелепи – апарат Курляндського.
- ✓ Методи фіксації формуючих апаратів.
- ✓ Методики отримання відбитків та визначення центрального співвідношення при виготовленні формуючих апаратів.
- ✓ Фіксуєчі апарати. Вибір апарату для фіксації відламків нижньої щелепи при остеопластиці в залежності від клінічної ситуації - топографії дефекту та стан зубних рядів.
- ✓ Апарати Бетельмана.
- ✓ Застосування ковзаючого шарніру за Шредером.

Тема 10. Етіологія, патогенез, клініка контрактур нижньої щелепи, їх класифікація. Профілактика контрактур та ортопедичні методи їх лікування.

- ✓ Іннервація і координація діяльності елементів зубощелепної системи.
- ✓ Визначення терміну “контрактура”. Роль та місце лікаря ортопеда при наданні допомоги пацієнта із контрактурами.
- ✓ Етіологія, патогенез, клініка,
- ✓ класифікація контрактур: стійки та нестійки, статичні та динамічні, рефлекторно-м'язеві (суглобові та позасуглобові), рубцеві, дермогенні, міогенні.
- ✓ Профілактика та лікування контрактур.

- ✓ Лікувальна фізкультура.
- ✓ Механотерапія контрактур.
- ✓ Будова та принцип дії апарату Дарсісака, ложок за Лімбергом, що гойдаються. А
- ✓ парати Матесіса, Ядрової, Вайнштейна.

Тема 11. Етіологія, патогенез, клініка і ортопедичне лікування переломів, які неправильно зрослися. Причини утворення несправжнього суглобу, клініка. Патологічна анатомія несправжнього суглоба. Зубне протезування.

- ✓ Причини неправильного зростання відламків щелеп.
- ✓ Патологічна анатомія при переломах, що неправильно зрослися.
- ✓ Показання до проведення хірургічних, протетичних, ортодонтичних, апаратурно-хірургічних методів лікування переломів, що неправильно зрослися.
- ✓ Принципи лікування переломів, що неправильно зрослися з повністю збереженими зубними рядами, частковою і повною втратою зубів.
- ✓ Загальні і місцеві причини утворення несправжнього суглобу,
- ✓ клініка, патологічна анатомія.
- ✓ Класифікації несправжніх суглобів нижньої щелепи (І.М. Оксмана, В.Ю. Курляндського).
- ✓ Лікування переломів нижньої щелепи, що не зрослися.
- ✓ Показання до застосування знімних та незнімних апаратів при несправжньому суглобі.
- ✓ Ортопедичні заходи лікування при несправжніх суглобах.
- ✓ Виготовлення протезів із шарнірами: Оксмана, Ванштейна, Курляндського.
- ✓ Розбірні протези.
- ✓ Протези, що складаються.
- ✓ Профілактика посттравматичних та післяопераційних деформацій щелеп.

Тема 12. Мікростомія. Етіологія, клініка. Особливості зубного лікування мікростомії. Протезування при мікростомії

- ✓ Етіологія та патогенез звуження ротової щілини або мікростоми.
- ✓ Вибір конструкції зубного протезу в залежності від ступеню звуження ротової щілини.
- ✓ Особливості отримання відбитків у хворих з мікростомією.
- ✓ Розбірні протези, а також протези, що складаються.
- ✓ Техніка виготовлення протеза, що складається.
- ✓ Техніка виготовлення розбірного протеза

Тема 13. Розповсюдженість, етіологія, патогенез і ортопедичне лікування дефектів твердого і м'якого піднебіння. Обтуратори. Клініко-лабораторні етапи виготовлення обтураторів.

- ✓ Анатомо-фізіологічні особливості твердого та м'якого піднебіння.
- ✓ Етіологія, клініка, патогенез та ортопедичне лікування набутих дефектів твердого та м'якого піднебіння.

- ✓ Історичні аспекти ортопедичного лікування дефектів твердого та м'якого піднебіння (обтуратори Паре, Фошара, Сюерсена, Кінгслея, Шильтського).
- ✓ Класифікація обтураторів, види з'єднання.
- ✓ Виготовлення обтураторів при дефектах твердого піднебіння.
- ✓ Виготовлення обтураторів при дефектах м'якого піднебіння.
 - ✓ Методи фіксації обтураторів

Тема 14. Протезування дефектів лицевої ділянки (ектопротези).

Отримання маски обличчя.

- ✓ Методики отримання відбитків.
- ✓ Показання до виготовлення маски обличчя,
- ✓ клінічні етапи отримання маски обличчя.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усь о- го	у тому числі				
л		п	лаб	інд.	с. р	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 3. Повне знімне протезування						
Змістовий модуль 10. Клінічні етапи виготовлення повних знімних протезів						
Лекція № 1 Анатомо-фізіологічні особливості жувального апарату при повній втраті зубів. Клінічні етапи виготовлення повних знімних протезів	3	2				1
Тема 1. Контроль початкового рівня знань. Обстеження порожнини рота пацієнта в повною відсутністю зубів.	3		2			1
Тема 2. Отримання анатомічних відбитків з беззубої верхньої та нижньої щелеп для виготовлення індивідуальних ложок	3		2			1
Тема 3. Виготовлення індивідуальних ложок на верхню та нижню щелепи	3		2			1
Тема 4. Анатомічне обґрунтування побудови меж повних знімних протезів	3		2			1
Тема 5. Припасування жорстких індивідуальних ложок	4		2			2
Тема 6. Отримання функціональних відбитків з верхньої та нижньої щелеп	6		4			2
Тема 7. Визначення центрального співвідношення щелеп при дефектах зубних рядів IV групи. Помилки при фіксації центрального співвідношення, ознаки, способи їх усунення	3		2			1
Лекція №2 Біомеханіка нижньої щелепи, фактори оклюзії. Теорії артикуляції	5	2	2			1
Тема 8. Біомеханіка рухів нижньої щелепи. Фактори оклюзії	3		2			1
Тема 9. Теорії артикуляції, основні положення. Принципи роботи з артикулятором при протезуванні пацієнтів з повною відсутністю зубів.	5		4			1
Змістовий модуль 11. Лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів. Вплив базисів пластиночних протезів на тканини порожнини рота						

Тема 10. Анатомічна постановка зубів по склу, за сферичною поверхнею.			2			1
Тема 11. Перевірка конструкції повних знімних протезів			2			1
Тема 12. Лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів		2	2			1
Тема 13. Фіксація повних знімних протезів. Адаптація до протезів. Обробка повних знімних протезів після полімеризації пластмас. Полагодження протезів. Корекція повних знімних протезів			4			2
Тема 14. Вплив базисів пластиночних протезів на тканини порожнини рота. Повторне протезування пацієнтів з повною вториною адентією.			2			1
15. Підсумковий модульний контроль			2			3
<i>Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять</i>						4
РАЗОМ Модуль 3	67	6	36			25
Кредитів ECTS – 2,5						
<i>Модуль 4. Щелепно-лицева ортопедія</i>						
<i>Змістовий модуль 12. Щелепно-лицева травматологія</i>						
Лекція №1 Щелепно-лицева ортопедія. Мета, завдання. Класифікація переломів щелеп. Загальна характеристика апаратів	2	2	3			1
Тема 1. Контроль початкового рівня знань. Щелепно-лицева ортопедія. Мета і завдання. Класифікація переломів щелеп.	3		2			1
Тема 2. Механізм зміщення відламків при переломах щелеп. Клінічні ознаки при різних видах переломів.	6		4			2
Тема 3. Стоматологія надзвичайних станів. Види та об'єм ортопедичної стоматологічної допомоги при ураженні щелепно-лицевої ділянки.	5		4			1
Тема 4. Загальна характеристика щелепно-лицевих апаратів та їх класифікація. Транспортні шини.	6		4			2
Тема 5. Лігатурне зв'язування зубів, показання, протипоказання. Можливі помилки та ускладнення.	5		4			1
<i>Змістовий модуль 13. Лікування переломів щелеп</i>						
Тема 6. Лікування переломів щелеп без зміщення відламків за допомогою гнутих	6		4			2

дротяних шин. Помилки при шинуванні.						
Тема 7. Об'єм спеціалізованої ортопедичної допомоги пацієнтам з переломами щелеп. Шини лабораторного виготовлення (шини Вебера, Ванкевич, Лімберга, Гунінга-Порта).	6		4			2
Тема 8. Етіологія, клініка та ортопедичне лікування переломів щелеп зі стійким зміщенням відламків.	5		4			1
<i>Змістовий модуль 14. Ортопедичне лікування наслідків та ускладнень травм щелепно-лицевої ділянки</i>						
Тема 9. Використання ортопедичних засобів при остеопластиці та пластиці м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки (формуючі та фіксуючі апарати).	5		4			1
Лекція №2 Щелепно-лицеве протезування хворих з ушкодженнями щелепно-лицевої ділянки. Контрактури. Мікростомія. Дефекти твердого і м'якого піднебіння. Етіологія, клініка, особливості ортопедичного лікування.	2	2				
Тема 10. Етіологія, патогенез, клініка контрактур нижньої щелепи, їх класифікація. Профілактика контрактур та ортопедичні методи їх лікування	5		4			1
Тема 11. Етіологія, патогенез, клініка і ортопедичне лікування переломів, які неправильно зрослися. Причини утворення несправжнього суглобу, клініка. Патологічна анатомія несправжнього суглоба. Зубне протезування.	5		4			1
Тема 12. Мікростомія. Етіологія, клініка. Особливості зубного лікування мікростомії. Протезування при мікростомії.	6		4			2
Тема 13. Розповсюдженість, етіологія, патогенез і ортопедичне лікування дефектів твердого і м'якого піднебіння. Обтуратори. Клініко-лабораторні етапи виготовлення обтураторів.	6		4			2
Тема 14. Протезування дефектів лицевої ділянки. Ектопротези. Отримання маски обличчя.	3		2			1
15. Підсумковий модульний контроль	5		2			3
<i>Самостійне опрацювання тем, які не</i>	2					2

<i>входять до плану аудиторних занять</i>						
РАЗОМ Модуль 4	83	4	54			25
Кредитів ECTS – 2,5						
Всього Модуль 3,4 кредитів ECTS – 5	150	10	90			50

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ п/п	Тема лекцій	Години
Модуль 3 «Повне знімне протезування»		
1	Анатомо-фізіологічні особливості жувального апарату при повній втраті зубів. Клінічні етапи виготовлення повних знімних протезів	2
2	Біомеханіка нижньої щелепи, фактори оклюзії. Теорії артикуляції	2
3	Лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів	2
Разом Модуль 3		6
Модуль 4 «Повне знімне протезування»		
1	Щелепно-лицева ортопедія. Мета, завдання. Класифікація переломів щелеп. Загальна характеристика апаратів	2
2	Щелепно-лицеве протезування хворих з ушкодженнями щелепно-лицевої ділянки. Контрактури. Мікростомія. Дефекти твердого і м'якого піднебіння. Етіологія, клініка, особливості ортопедичного лікування.	2
Разом Модуль 4		4
Всього		10

6. Тематичний план семінарських занять

В Програмі з навчальної дисципліни «ортопедична стоматологія» семінарських занять не передбачено.

7. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№з/п	Назва теми практичногшо заняття	К-сть годин
Модуль 3 «Повне знімне зубне протезування»		
1	Контроль початкового рівня знань. Обстеження порожнини рота пацієнта в повною відсутністю зубів	4
2	Отримання анатомічних відбитків з беззубої верхньої та нижньої щелеп для виготовлення індивідуальних ложок	2
3	Виготовлення індивідуальних ложок на верхню та нижню щелепи	2
4	Анатомічне обґрунтування побудови меж повних знімних протезів	2
5	Припасування жорстких індивідуальних ложок	2
6	Отримання функціональних відбитків з верхньої та нижньої беззубих щелеп	4
7	Визначення центрального співвідношення щелеп при дефектах зубних рядів IV групи . Помилки при фіксації центрального співвідношення щелеп, ознаки, їх усунення	2
8	Біомеханіка рухів нижньої щелепи. Фактори оклюзії	2
9	Теорії артикуляції, основні положення . Принципи роботи з артикулятором при протезуванні пацієнтів з повною відсутністю зубів.	4
10	Анатомічна постановка зубів по склу, за сферичною поверхнею	2
11	Перевірка конструкції повних знімних протезів	4
12	Лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів	4
13	Фіксація повних знімних протезів. Адаптація до протезів. Обробка повних знімних протезів після полімеризації пластмас. Полагодження протезів. Корекція повних знімних протезів	4
14	Вплив базисів пластиночних протезів на тканини порожнини рота	4
15	Підсумковий модульний контроль	2
Разом Модуль 3		44
Модуль 4 «Щелепно-лицеве протезування»		
1	Контроль початкового рівня знань. Щелепно-лицева ортопедія. Мета і завдання. Класифікація переломів щелеп	4
2	Механізм зміщення відламків при переломах щелеп. Клінічні ознаки при різних видах переломів	2
3	Стоматологія надзвичайних станів. Види та об'єм ортопедичної стоматологічної допомоги при ураженні щелепно-лищевої ділянки	4

4	Загальна характеристика щелепно-лицевих апаратів та їх класифікація. Транспортні шини	4
5	Лігатурне зв'язування зубів, показання, протипоказання. Можливі помилки та ускладнення	4
6	Лікування переломів щелеп без зміщення відламків за допомогою гнутих дротяних шин. Помилки при шинуванні	2
7	Етіологія, клініка та ортопедичне лікування переломів щелеп зі стійким зміщенням відламків	2
8	Об'єм спеціалізованої ортопедичної допомоги пацієнтам з переломами щелеп. Шини лабораторного виготовлення (шини Вебера, Ванкевич, Лімберга, Гунінга-Порта)	4
9	Використання ортопедичних засобів при остеопластиці та пластиці м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки (формуючі та фіксуючі апарати)	2
10	Етіологія, патогенез, клініка контрактур нижньої щелепи, їх класифікація. Профілактика контрактур та ортопедичні методи їх лікування	4
11	Етіологія, патогенез, клініка і ортопедичне лікування переломів, які неправильно зрослися. Причини утворення несправжнього суглобу, клініка. Патологічна анатомія несправжнього суглоба. Зубне протезування	2
12	Мікростомія. Етіологія, клініка. Особливості зубного лікування мікростомії. Протезування при мікростомії	4
13	Розповсюдженість, етіологія, патогенез і ортопедичне лікування дефектів твердого і м'якого піднебіння. Обтуратори. Клініко-лабораторні етапи виготовлення обтураторів	4
14	Протезування дефектів лицевої ділянки. Ектопротези. Отримання маски обличчя	2
15	Підсумковий модульний контроль	2
Разом Модуль 4		46
Всього		90

8. Теми лабораторних занять

В Програмі з навчальної дисципліни «ортопедична стоматологія» лабораторних занять не передбачено.

9. Самостійна робота
Види самостійної роботи (СРС) та її контроль до
Модулю . 3,4

№ з/п	ТЕМА	К-сть годин	Вид контролю
Модуль 3. «Повне знімне протезування»			
1	Підготовка до практичних занять - теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	18	Поточний контроль на практичних заняттях
2	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять	4	Підсумковий модульний контроль
3	Підготовка до підсумкового модульного контролю	3	Підсумковий модульний контроль
Разом Модуль 3		25	
Модуль 4. «Щелепно-лицева ортопедія»			
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опанування практичних навичок	20	Поточний контроль на практичних заняттях
2	Опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять: Ортопедичні конструкції при резекції щелеп, методики отримання відбитків, використання різноманітних елементів кріплення Вогнепальні та невогнепальні ушкодження щелепно-лицевої ділянки. Клінічні ознаки, діагностика, об'єм кваліфікованої допомоги.	1 1	Підсумковий модульний контроль
3	Підготовка до підсумкового модульного контролю	3	
Разом Модуль 4		25	
Всього		50	

Оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється при підсумковому модульному контролі.

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом поза аудиторної самостійної роботи студента навчального, навчально-дослідного чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується у процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу і завершується разом зі складанням підсумкового іспиту чи заліку з даної навчальної дисципліни.

Мета. Самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу і розвиток навичок самостійної роботи.

Зміст. ІНДЗ – це завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, одержаних у процесі лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому.

Структура (орієнтовна): вступ (зазначається тема, мета і завдання роботи та основні її положення); теоретичне обґрунтування (виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання); методи (при виконанні практичних, розрахункових, моделюючих робіт); основні результати роботи та їх обговорення (подаються статистичні або якісні результати роботи та їх обговорення (подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо); висновки; список використаної літератури.

Порядок подання та захисту ІНДЗ: звіт про виконання ІНДЗ подається у вигляді скріпленого зошита (реферату) з титульною сторінкою стандартного зразка та внутрішнім наповненням із зазначенням усіх позицій змісту завдання (за об'ємом до 10 аркушів); ІНДЗ подається викладачеві; оцінка за ІНДЗ виставляється на заключному занятті (практичному, семінарському) з курсу на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом ІНДЗ. Можливий захист завдання шляхом усного звіту студента про виконану роботу (до 5хв.); Питома вага ІНДЗ у загальній оцінці з дисципліни, оцінюється в межах певного модулю, але не більше 12 балів.

ІНДЗ містить елемент пошукової, частково науково-дослідної роботи і виступає чинником залучення студента до науково-дослідницької діяльності, яка може бути продовжена через виконання магістерської роботи тощо, формує навички професійної підготовки лікаря.

Розподіл балів за ІНДЗ з дисципліни «ортопедична стоматологія»

№ з/п	Назва модулю	Максимальна кількість балів за ІНДЗ
3	Модуль 3 «Повне знімне протезування»	8

11. Методи навчання

Застосування загальних і спеціальних інноваційних методів для навчання з дисципліни «Ортопедична стоматологія». *Загальні методи* (розповідь, лекція, ілюстрація, бесіда) та *спеціальні методи*, які залежать від специфіки вивчення дисципліни.

Проблемно-пошуковими методами, які використовуються в підготовці майбутніх лікарів є: дійові (рішення задач, відображення схематичних малюнків); евристичні (бесіда, обговорення, дискусія); пошуковий (курсове проектування); дослідницькі (наукова праця, ІНДР); методи проблемного викладу навчального матеріалу.

Логічні методи включають індуктивний (від часткового до загального); дедуктивний (від загального до часткового); аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, абстрагування – важливі для формування основ клінічного мислення з офтальмології.

Методи формування інтересу до навчання поділяють на методи інтелектуальної колективної діяльності й імітаційні. Основою методів інтелектуальної колективної діяльності є наявність колективної думки, пізнавальної суперечки при високій активності студентів, обговорення, дискусії. Імітаційні вправи, аналіз виробничих ситуацій, метод тренажу, ігрове проектування, ділові ігри, метод розподілу ролей особливо актуальні на клінічних кафедрах.

Важливими в підготовці лікарів є **методи самостійного навчання**, в тому числі **метод «навчання за текстом модуля»**, який передбачає послідовні дії студента для міцного засвоєння навчального матеріалу. Спочатку аналізуються дидактичні цілі. Потім вивчається структура модуля (схема послідовності елементів навчання). Після цього студенти переходять до розгляду змісту модуля і його елементів. При вивченні змісту модульної програми звертається увага на методичне забезпечення змісту модуля. Якщо структура модуля індивідуалізується стосовно кожного студента, зміст модуля вивчається за рекомендованою (індивідуалізованою) структурою розробленою кафедрою.

Таким чином, навчання орієнтується на придбання студентами конкретних навичок, знань і умінь, компетенцій необхідних у майбутній професійній діяльності з дисципліни «Ортопедична стоматологія».

Видами навчальної діяльності студентів згідно з програмою є:

1) лекції - теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів ортопедичної стоматології. Лекція має бути побудована як «проблемна». Тобто, це не просте копіювання відомого загальнодоступного матеріалу.

2) практичні заняття - за методикою їх організації є клінічними, та передбачають: обстеження пацієнтів в клінічному кабінеті з використанням стоматологічного обладнання та інструментарію; проведення аналізу діагностичних моделей пацієнтів з різними видами патології зубо-щелепного апарату, вибору методів відновлення дефектів зубів та зубних рядів;

3) відпрацювання студентами практичних навичок під час клінічного прийому тематичних пацієнтів. Студенти на практичних заняттях, під час клінічного прийому пацієнтів заповнюють медичну карту обстежуваного пацієнта, а також рекомендується заповнювати іншу звітну документацію (щоденник роботи лікаря, наряди на виконання зуботехнічних робіт, то що);

4) вирішення ситуаційних задач (оцінка діагностичних моделей, оклюдограм, даних рентгенологічного обстеження та ін.), що мають клінічне спрямування, а також вирішування тестових ситуаційних задач (формат А);

5) лабораторні заняття - проводяться в зуботехнічній лабораторії, де студенти набувають навички згідно темам практичних занять із залученням зубних техніків та спеціального оснащення;

б) самостійна робота студентів (СРС) – це вид діяльності, яку студент виконує самостійно, за межами навчального закладу: самостійне опрацювання домашнього завдання, (підготовка конспектів практичних занять, складання схем, таблиць, моделювання з воску, то що). Крім того, для кожного модулю сплановані теми, які студент самостійно опановує. Питання цих тем контролюються під час теоретичного опитування студента;

7) індивідуальна науково-дослідні завдання (ІНДЗ) – дозволяє студентам проявити свої аналітичні, дослідницькі, творчі здібності. Такий від роботи надається студентам, які бажають підвищити бал свого поточного навчання. Для кожного модуля заплановані орієнтовні теми, які можуть бути представлені у вигляді доповідей, презентацій, публікацій то що. Викладач оцінює виконану роботу студента певною кількістю балів, але не більше 12 балів.

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями.

Рекомендується застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: тести, розв'язування ситуаційних задач, проведення обстеження тематичних пацієнтів, встановлення діагнозу, планування об'єму обстеження, трактування їх результатів; відпрацювання практичних навичок та уміння.

Підсумковий контроль засвоєння модулів здійснюється по завершенню вивчення модулю. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як середня арифметична оцінка засвоєння відповідних модулів і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

Терміни складання і перескладання підсумкового модульного контролю.

- складання – на основному навчальному занятті з дисципліни;
- перескладання – упродовж 20 днів після завершення модуля;
- перескладання – упродовж 10 днів після 1 перескладання.

12.Методи контролю

Форми контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до вимог Тимчасової інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів при впровадженні кредитно-модульної системи організації навчального процесу» (листи МОЗ України від 16.062005р. № 08.01-22/1258, від 21.01.2008 № 08.01-22/65).

Оцінювання - ЦЕ ОДИН із завершальних етапів навчальної діяльності студента та визначення успішності навчання. Процедура та методика оцінювання суттєво впливають на остаточні результати, на можливість аналізу та на статистичну достовірність оцінок. Тому при оцінюванні необхідно надавати перевагу стандартизованим методам: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних. За змістом необхідно оцінювати рівень сформованості вмінь та навичок, що визначені в освітньо-кваліфікаційній характеристиці та відображені навчальною програмою відповідної навчальної дисципліни.

Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за модулі, на які структурована на вальна дисципліна.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні кожного модуля, становить 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність - 120 балів, за результатами підсумкового модульного контролю - 80 балів.

Таким чином, обирається співвідношення між результатами оцінювання поточної навчальної діяльності і підсумкового модульного контролю 60% до 40%.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного модуля (залікового кредиту) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%), за результатами модульного підсумкового контролю – 80 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

Оцінювання поточної навчальної діяльності:

Вага кожної теми в межах одного модуля має бути однаковою, але може бути різною для різних модулів однієї дисципліни і визначається кількістю тем в модулі. Оцінювання поточної навчальної діяльності студентів описується у робочій навчальній програмі з дисципліни.

Оцінювання індивідуального навчально-дослідницького завдання:

Кількість балів за виконання ІНДЗ залежить від обсягу і значимості. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до теми аудиторних навчальних занять, контролюється при підсумковому модульному контролі.

Перелік теоретичних питань
Модуль 3 «Повне знімне протезування»
Змістовий модуль 10

Клінічні етапи виготовлення повних знімних протезів

Тема 1. Контроль початкового рівня знань. Обстеження порожнини рота пацієнта з повною відсутністю зубів

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Обстеження пацієнта з повною відсутністю зубів.
2. Анатомо-фізіологічні особливості порожнини рота пацієнта з повною відсутністю зубів.
3. Зміни в зубо-щелепній системі внаслідок повної втрати зубів.
4. Анамнез: визначення та структура.
5. Зовнішній огляд: ознаки, що характеризують втрату зубів.
6. Внутрішньоротове обстеження пацієнта з повною відсутністю зубів.
7. Методи підготовки порожнини рота при виготовленні повних знімних протезів.
8. Визначення ступеня атрофії по Шредеру, Келлеру
9. Оцінка стану слизової оболонки беззубих щелеп за Суппле і Люндом
10. Визначення податливості слизової оболонки твердого піднебіння та альвеолярного паростку.
11. Діагноз. Складові частини діагнозу. Обґрунтування.
12. Історія хвороби. Правила її ведення.

Тема 2. Отримання анатомічних відбитків з беззубої верхньої та нижньої щелепи для виготовлення індивідуальних ложок

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Що таке відбиток.
2. Класифікація відбитків.
3. Класифікація відбиткових матеріалів.
4. „Протезне поле” – визначення терміну та клінічне значення.
5. „Протезне ложе” – визначення терміну та клінічне значення.
6. Вибір відбиткової ложки та матеріалу для беззубої щелепи.
7. Оцінка якості відбитка.
8. Дезінфекція відбитка.
9. Техніка зняття анатомічних відбитків різними масами.

Тема 3. Виготовлення індивідуальних ложок на верхню та нижню щелепи

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Методи одномоментного виготовлення індивідуальних ложок.
2. Методика Шрота.
3. Методика ЦТО.
4. Методика Василенка.
5. Методика виготовлення індивідуальної ложки по Варесу.

6. Методика виготовлення ложки на моделі з АКРП.
7. Лабораторні методики виготовлення індивідуальних ложок.

Тема 4. Анатомічне обґрунтування побудови меж повних знімних протезів

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Анатомічна будова верхньої та нижньої щелепи.
2. Функціональна анатомія губних, щічних, дистальних відділів присінку.
3. Анатомічні особливості слизової оболонки верхньої щелепи - піднебінний апоневроз.
4. Функціональне оформлення дистальних меж ПЗП на верхній щелепі.
5. Топографія під'язикового, ретромолярного та ретроальвеолярного простору.
6. Слизові горбки нижньої щелепи, як фактор, що сприяє фіксації ПЗП на нижній щелепі.

Тема 5. Припасування жорстких індивідуальних ложок

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Перерахуйте проби Гербста для верхньої щелепи.
2. Припасування жорсткої індивідуальної ложки на верхню щелепу за методикою Гербста.
3. Перерахуйте проби Гербста для нижньої щелепи.
4. Припасування жорсткої індивідуальної ложки на нижню щелепу за методикою Гербста.

Тема 6. Отримання функціональних відбитків з верхньої та нижньої щелеп

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Класифікація функціональних відбитків.
2. „Функціонально присмоктуючийся відбиток” – визначення терміну та клінічне значення.
3. „ Власне функціональний відбиток” – визначення терміну та клінічне значення.
4. Вибір і підготовка відбиткового матеріалу для отримання функціональних відбитків.
5. Показання та послідовність отримання компресійного відбитку.
6. Показання та послідовність отримання розвантажуючого відбитку.
7. Показання та послідовність отримання відбитку під диференційованим тиском.
8. Формування країв функціонального відбитка.
9. Вибір методики та матеріалу в залежності від клінічної ситуації.

Тема 7. Визначення центрального співвідношення щелеп при дефектах зубних рядів IV групи

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Методи визначення центрального співвідношення.
2. Анатомо-фізіологічний метод визначення центрального співвідношення.
3. „Оклюдійна площа” – визначення терміну та клінічне значення.
4. „Протетична площа” - визначення терміну та клінічне значення.
5. „ Центральне співвідношення ” - визначення терміну та клінічне значення.
6. Перерахуйте методи фіксації центральної оклюзії, їх характеристика.
7. Різниця між центральною оклюзією та центральним співвідношенням щелеп.
8. Характеристика стану відносного фізіологічного спокою жувальної мускулатури.
9. Помилки при визначенні центральної оклюзії.

Тема 8. Біомеханіка рухів нижньої щелепи. Фактори оклюзії

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Компоненти жувальної системи, їх функціональний взаємозв'язок.
2. Жувальні м'язи: класифікація, анатомія, функція.
3. Анатомія та фізіологія СНЩС.
4. Фактори оклюзії. Визначення сагітального суглобового шляху та руху Бенета.
5. Фактори оклюзії: перелік, визначення.
6. Фактори оклюзії. Криві Шпеє та Уілсона.
7. Фактори оклюзії. Оклюдійна площа: визначення.
8. Фази жування за Гізі.
9. Сагітальні рухи нижньої щелепи: сагітальний суглобовий шлях, кут сагітального суглобового шляху, сагітальний різцевий шлях, кут сагітального різцевого шляху.
10. Трансверзальні рухи нижньої щелепи: рух Бенета, кут Бенета, трансверзальний різцевий шлях, готичний кут.
11. Вертикальні рухи нижньої щелепи.
12. Визначення поняття „оклюзія” та „артикуляція”.
13. Визначення поняття „ робоча сторона” та „балансуюча сторона”.

Тема 9. Теорії артикуляції, основні положення. Принципи роботи з артикулятором при протезуванні пацієнтів з повною відсутністю зубів.

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Визначте сутність сферичної теорії артикуляції.
2. Визначте сутність балануючої теорії артикуляції.
3. Закони Бонвіля (перерахувати та пояснити).
4. Артикуляційна п'ятірка Ганау: складові.
5. Феномен Христенсена: сутність та клінічне значення.
6. Методика Ефрона, Гельфанда, Каца.
7. Визначення поняття „артикулятор”. Класифікація.
8. Особливості повністю регульованих, напіврегульованих, не

- регульованих артикуляторів.
9. Конструктивні відмінності в артикуляторах системи „Аркон”, „Нонаркон”.
 10. Конструктивні елементи артикуляторів: лицеві дуги, їх призначення.

Змістовий модуль 11

Лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів.

Тема 10. Анатомічна постановка зубів по склу, за сферичною поверхнею ***Контрольні питання згідно змістового модуля***

1. Класифікація штучних зубів.
2. Принципи постановки за М.Є.Васильєвим.
3. Постановка за сферичною поверхнею (по Монсону).
4. Принципи постановки за Гізі.
5. Принципи постановки за Гербером.
6. Розкрити сутність методики Каца-Ефрона-Гельфанда.
7. Особливості методики М.А.Нападова та А.Л.Сапожнікова.
8. Анатомічна постановка зубів за умови прогенічного та прогнатичного співвідношення щелеп.
9. Помилки, що виникли в результаті постановки зубів та їх усунення.

Тема 11. Перевірка конструкції повних знімних протезів. Помилки при фіксації центрального співвідношення, ознаки, методи усунення помилок.

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Перевірка конструкції повних знімних протезів, суть клінічного етапу.
2. Візуальний огляд гіпсових моделей щелеп.
3. Помилки при фіксації центральної оклюзії, їх ознаки при клінічній перевірці.
4. Клінічна картина при підвищенні висоти прикусу.
5. Клінічна картина при зменшенні міжальвеолярної висоти.
6. Перевірка конструкції повних знімних протезів в артикуляторі.
7. Перевірка конструкції повних знімних протезів в порожнині рота.
8. Методи усунення помилок.

Тема 12. Лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів ***Контрольні питання згідно змістового модуля***

1. Види базисних полімерів, їх фізичні та механічні властивості.
2. Виготовлення воскових базисів з прикусними валиками.
3. Види базисних пластмас: характеристика, переваги та недоліки.
4. Правила гіпсування воскових репродукцій. Будова анатомічної кювети.
5. Способи гіпсування: прямий, обернений, комбінований – показання, методика роботи.
6. Методи формування та полімеризації базисів зубних протезів.
7. Компресійне та литтєве пресування.

8. Режими полімеризації.
9. Полірувальні суміші, що використовують для полірування базисів протезів.

Тема 13. Фіксація повних знімних протезів. Адаптація до протезів.

Обробка повних знімних протезів після полімеризації пластмас.

Полагодження протезів. Корекція повних знімних протезів.

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Поняття фіксації, стабілізації та рівноваги повних знімних протезів.
2. Перевірка фіксації повних знімних протезів в порожнині рота пацієнта.
3. Розкрити сутність методів фіксації (механічних, біомеханічних, фізичних та біофізичних).
4. “Анатомічна ретенція” - визначення терміну та клінічне значення.
5. “Нейтральна зона” - визначення терміну та клінічне значення.
6. Топографія під’язикового, ретромолярного та ретроальвеолярного простору.
7. Застосування адгезивних препаратів для поліпшення фіксації протезів.
8. Періоди адаптації до протезів за В.Ю.Курляндським.
9. Особливості виведення знімних протезів з кювети після полімеризації.
10. Послідовність обробки повних знімних протезів після полімеризації.
11. Правила проведення корекції базису повних знімних пластинкових протезів.
12. Перевірка оклюзійних контактів, пришліфовка штучних зубів.

Тема 14. Вплив базисів пластиночних протезів на тканини порожнини рота

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Класифікація захворювань слизової оболонки порожнини рота, які виникають під впливом знімних протезів за З.С. Василенко.
2. Класифікація протезних стоматитів за Е.Г.Гавриловим.
3. Етіологія, клініка та патогенез механічного впливу знімних протезів.
4. Етіологія, клініка та патогенез хімічного впливу знімних протезів.
5. Етіологія, клініка та патогенез термоізолюючого впливу знімних протезів.
6. Етіологія, клініка та патогенез сенсibiliзуючого впливу знімних протезів.
7. Причини та клінічні прояви алергічної дії базису повних знімних протезів.
8. Експозиційна та провокаційна проби: методика проведення, клінічна характеристика проб.
9. Співвідношення між мономером і полімером. Допустима норма залишкового мономера.
10. Протезний стоматит: клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування.
11. Характеристика незапальних захворювань слизової оболонки

- порожнини рота, які виникають під впливом знімних протезів.
12. Характеристика зміни показників крові при алергічній реакції на базис протеза.

СПИСОК ОBOB'ЯЗKOBИХ МАЛЮНКІВ для студентів IV курсу VII семестру

1. Загальний вид порожнини рота пацієнта з повною відсутністю зубів /вказати основні анатомічні утворення, які мають значення при протезуванні/.
2. Схема розміщення нерухомої слизової оболонки, нейтральної зони та рухомої слизової оболонки на верхній та нижній щелепах.
3. Типи беззубих щелеп /по Шредеру, Келлеру і Оксману/.
4. Зони податливості слизової оболонки по Лунду.
5. Межі повного знімного протеза на нижній щелепі.
6. Межі повного знімного протеза на верхній щелепі.
7. Схема корекції індивідуальної ложки на нижній щелепі по Гербсту.
8. Схема корекції індивідуальної ложки на верхній щелепі по Гербсту.
9. Індивідуальні ложки на верхній і нижній щелепах по методиці Ціто-Василенко.
10. Функціональні відбитки щелеп.
11. Прикусні валики для верхньої і нижньої щелеп.
12. Схема орієнтовних ліній на прикусних шаблонах після фіксації центральної оклюзії.
13. Параметри рухів нижньої щелепи у різних напрямках.
14. Жувальні рухи по Гізі.
15. Схема постановки зубів по сферичній поверхні.
16. Схема анатомічної постановки зубів по склу, по Васильєву.
17. Зворотний спосіб загіпсовки моделей.

Перелік практичних навичок (завдань) до модулю 3 «Повне знімне протезування»

1. Обстежити пацієнта в клініці ортопедичної стоматології.
2. Проаналізувати додаткові (спеціальні) методи обстеження.
3. Охарактеризувати компоненти жувальної системи.
4. Отримати анатомічні відбитки з беззубих щелеп.
5. Виготовити індивідуальну ложку за методикою Василенка.
6. Виготовити індивідуальну ложку лабораторним методом.
7. Отримати функціональні відбитки різними методами.
8. Визначити центральне співвідношення щелеп при дефектах зубних рядів IV групи.
9. Зафіксувати положення верхньої щелепи за допомогою лицевої дуги.
10. Провести гіпсову моделей щелеп в артикулятор.
11. Провести налаштування індивідуальних параметрів в артикуляторі.

12. Провести постановку зубів по склу.
13. Перевірити конструкцію повного знімного протезу.
14. Охарактеризувати лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів.
15. Оцінити фіксацію повних знімних протезів.
16. Провести корекцію повних знімних протезів.

Перелік теоретичних питань

Модуль 4 «Щелепно-лицева ортопедія»

Змістовий модуль 12. Щелепно-лицева травматологія.

Тема 1. Контроль початкового рівня знань. Щелепно-лицева ортопедія.

Мета і завдання. Класифікація переломів щелеп.

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Історія розвитку та становлення щелепно-лицевої ортопедії в системі стоматологічних наук.
2. Роль щелепно-лицевої ортопедії в наданні медичної допомоги пацієнтам з дефектами та деформаціями щелеп та обличчя, що виникли після травм, операцій, та перенесених захворювань.
3. Анатомо-фізіологічні особливості компонентів зубощелепної системи.
4. Класифікація переломів щелеп за Ентіним, Лефором, Лукомським, Кабаковим.

Тема 2. Механізм зміщення відламків при переломах щелеп. Клінічні ознаки при різних видах переломів.

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Анатомічні особливості щелепно-лицьової ділянки. Місця прикріплення м'язів.
2. Механізм зміщення відломків при переломах верхньої та нижньої щелепи.
3. Клінічне обстеження пацієнтів з переломами щелеп.
4. Основні та додаткові методи обстеження пацієнтів з переломами щелеп.
5. Диференційна діагностика при переломах щелеп.

Тема 3. Стоматологія надзвичайних станів. Обсяг ортопедичної допомоги щелепно-лицевим пораненим.

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Організація стоматологічної допомоги при надзвичайних станах.
2. Основні принципи етапного лікування поранених.
3. Обсяг ортопедичної допомоги на етапах евакуації.
4. Реанімаційні заходи при різних видах невідкланих станів.

Тема 4. Загальна характеристика щелепно-лицевих апаратів та їх класифікація. Транспортні шини.

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Загальна характеристика і конструкційні особливості щелепно-лицьових апаратів.
2. Класифікація щелепно-лицьових апаратів.
3. Особливості використання інтраоральних апаратів.
4. Особливості використання комбінованих апаратів.
5. Особливості використання екстраоральних апаратів.
6. Апарати з перервною та безперечною дією.
7. Види транспортних шин.

Тема 5. Лігатурне зв'язування зубів, показання, протипоказання. Можливі помилки та ускладнення.

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Показання та протипоказання до лігатурного зв'язування зубів.
2. Просте лігатурне зв'язування зубів.
3. Лігатурне зв'язування зубів за Айві, Вільга, Гейкінім.
4. Помилки та ускладнення при лігатурному зв'язуванні зубів. Шляхи запобігання.

Змістовий модуль 13. Лікування переломів щелеп

Тема 6. Лікування переломів щелеп без зміщення відломків за допомогою гнутих дротяних шин. Помилки при шинуванні.

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Види гнутих дротяних шин. Показання до застосування.
2. Методики виготовлення гнутих дротяних шин на верхню та нижню щелепи.
3. Правила закріплення шин на щелепі.
4. Необхідний інструментарій і матеріали для виготовлення шин.
5. Міжщелепна фіксація при переломах нижньої щелепи з використанням гладких дротяних шин.
6. Можливі помилки при шинуванні і засоби їх усунення.

Тема 7. Етіологія, клініка та ортопедичне лікування переломів щелеп зі стійким зміщенням відломків.

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Критерії вибору апарату при зміщенні відломків.
2. Лікування переломів щелеп зі зміщенням відломків у вертикальному напрямку.
3. Лікування переломів щелеп зі зміщенням відломків у сагітальному напрямку.
4. Лікування переломів щелеп зі зміщенням відломків у трансверзальному напрямку.
5. Лікування переломів щелеп при наявності беззубих відломків.

Тема 8. Об'єм спеціалізованої ортопедичної допомоги пораненим з переломами щелеп. Шини лабораторного виготовлення (шини Вебера, Ванкевич, Лімберга, Гунінга-Порта).

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Організація спеціалізованої ортопедичної стоматологічної допомоги і

- лікування щелепно-лицевих поранених.
2. Тимчасові та стаціонарні (лабораторні) шини.
 3. Види знімних шин.
 4. Показання до застосування знімних шин.
 5. Особливості конструювання знімних шин.
 6. Вплив характеру і локалізації перелому, наявності зубів на відламках та їх стану, а також супутніх ускладнень на конструювання знімних шин.
 7. Клінічні та лабораторні етапи виготовлення шини Вебера, Ванкевич, Лімберга, Гунінга-Порта.

Змістовий модуль 14. Ортопедичне лікування наслідків та ускладнень травм щелепно-лицевої ділянки

Тема 9. Використання ортопедичних засобів при остеопластиці та пластиці м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки (формуючі та фіксуючі апарати).

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Формуючі апарати при пластиці м'яких тканин.
2. Формуючі апарати при пластиці губи та підборіддя.
3. Методи фіксації формуючих апаратів.
4. Методики отримання відбитків та визначення центрального співвідношення при виготовленні формуючих апаратів.
5. Фіксуючі апарати при остеопластиці.
6. Вибір апарату для фіксації відламків нижньої щелепи при остеопластиці в залежності від клінічної ситуації.

Тема 10. Етіологія, патогенез, клініка контрактур нижньої щелепи, їх класифікація. Профілактика контрактур та ортопедичні методи їх лікування.

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Іннервація і координація діяльності елементів зубощелепної системи.
2. Визначення терміну “контрактура”.
3. Класифікація контрактур.
4. Профілактика та лікування рубцевих контрактур.
5. Рефлекторні контрактури. Профілактика та лікування рефлекторних контрактур.
6. Будова та принцип дії апарату Дарсісака та ложок за Лімбергом, що гойдаються.

Тема 11. Етіологія, патогенез, клініка і ортопедичне лікування переломів, які неправильно зрослися. Причини утворення несправжнього суглобу, клініка. Патологічна анатомія несправжнього суглоба. Зубне протезування.

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Причини неправильного зростання відломків.

2. Патологічна анатомія при переломах, що неправильно зрослися.
3. Показання до проведення хірургічних методів лікування переломів, що неправильно зрослися.
4. Показання до проведення протетичних методів лікування переломів, що неправильно зрослися.
5. Показання до проведення ортодонтичних та апаратурно-хірургічних методів лікування переломів, що неправильно зрослися.
6. Принципи лікування переломів, що неправильно зрослися з повністю збереженими зубними рядами, частковою і повною втратою зубів.
7. Загальні і місцеві причини утворення несправжнього суглобу, клініка, патологічна анатомія.
8. Класифікації несправжніх суглобів нижньої щелепи (І.М. Оксмана, В.Ю. Курляндського).
9. Ортопедичні заходи лікування при несправжніх суглобах.
10. Клініко-лабораторні етапи виготовлення протезів з шарнірами.
11. Клініко-лабораторні етапи виготовлення розбірних протезів.
12. Клініко-лабораторні етапи виготовлення протезів, що складаються.
13. Профілактика посттравматичних та післяопераційних деформацій щелеп.

Тема 12. Мікростомія. Етіологія, клініка. Особливості зубного лікування мікростомії. Протезування при мікростомії.

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Етіологія та патогенез мікростомії.
2. Вибір конструкції зубного протезу в залежності від ступеню звуження ротової щілини.
3. Особливості отримання відбитків у хворих з мікростомією.
4. Техніка виготовлення протеза, що складається.
5. Техніка виготовлення розбірного протеза.

Тема 13. Розповсюдженість, етіологія, патогенез і ортопедичне лікування дефектів твердого і м'якого піднебіння.

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Анатомо-фізіологічні особливості твердого та м'якого піднебіння.
2. Етіологія, клініка та патогенез дефектів твердого та м'якого піднебіння.
3. Історичні аспекти ортопедичного лікування дефектів твердого та м'якого піднебіння
4. Виготовлення obturatorів при дефектах твердого піднебіння.
5. Виготовлення obturatorів при дефектах м'якого піднебіння.
6. Методи фіксації obturatorів.

Тема 14. Протезування дефектів лицевої ділянки (ектопротези). Отримання маски обличчя.

Контрольні питання згідно змістового модуля

1. Поняття “ектопротез”. Способи та механізми фіксації ектопротезів.
2. Показання до виготовлення маски обличчя, клінічні етапи.

3. Методики отримання відбитків з різних ділянок обличчя.
4. Загальна характеристика лицьових протезів.
5. Техніка виготовлення лицьових протезів.

**Перелік обов'язкових малюнків
для студентів IV курсу VIII семестру**

1. Локалізація типових переломів нижньої щелепи за Ентіним. Схема зміщення уламків: серединний, ментальний (однобічний, двобічний), ангулярний.
2. Типові переломи верхньої щелепи за Ле-Фором.
3. Схема лігатурного зв'язування зубів за Лімбергом, Айві, Гейкіним, Вільга.
4. Гнуті дротяні шини за Тігерштедтом.
 - а) гладка зв'язувальна шина-скоба;
 - б) шина з розпірковим вигином;
 - в) шина із зачіпними гачками;
 - г) шина з похилою площиною;
 - д) шина з опорними петлями.
5. Шина Ентеліса для нижньої щелепи.
6. Дротяна шина Збаржа для верхньої щелепи.
7. Транспортні шини:
 - а) Стандартна підборідна шина-праця за Ентіним.
 - б) Стандартна шина-ложка з позаротовими стержнями за Лімбергом.
8. Зубонаясенева шина Вебера.
9. Шина Гунінга-Порта.
10. Знімна пластмасова шина Лімберга.
11. Шина Ванкевича.
12. Апарат Поста.
13. Апарат Шура.
14. Апарат Бруна.
15. Апарат Катца.
16. Формуючі апарати Бетельмана при пластиці нижньої губи та щелепи.
17. Апарат Дерсісака-Оксмана.
18. Апарат Матесіса.
19. Апарат Ядрової.
20. Знімні шарнірні протези при несправжньому суглобі нижньої щелепи:
 - а) Шарнірний протез за Оксманом;
 - б) Протез з пружиною за Ванштейном.
21. Обтуратори (Шильдського, Кеза, Ільїної-Маркосян, Померанцевої-Урбанської).

Перелік практичних завдань та робіт до модулю 4

1. Провести диференційну діагностику з метою встановлення діагнозу при різних переломах щелепно-лицьової ділянки.
2. Проводити клінічне обстеження пацієнтів з переломами щелеп.
3. Вміти розрізняти різні види щелепно-лицьових апаратів. Складові елементи. Методики застосування.

4. Вміти провести просте лігатурне зв'язування зубів.
5. Вміти провести лігатурне зв'язування за Айві, Гейкінім, Вільгою.
6. Вміти виготовити різні види транспортних шин та знати алгоритм їх застосування.
7. Вибрати репонуючий апарат при різних зміщеннях відломків.
8. Технологія виготовлення формуючих та фіксуєчих апаратів при пластиці м'яких тканин.
9. Вміти запобігти виникненню та лікувати рубцеві контрактури.
10. Принципи лікування переломів, що неправильно зрослися з повністю збереженими зубними рядами, частковою і повною втратою зубів.
11. Охарактеризувати загальні і місцеві причини утворення несправжнього суглобу, клінічні особливості, патологічну анатомію. Провести диференційну діагностику.
12. Провести лікувальні заходи при несправжніх суглобах.
13. Вміти отримати відбитки у хворих з мікростомією.
14. Вміти припасувати протеза, що складається.
15. Техніка виготовлення розбірного протеза.
16. Виготовлення обтураторів при дефектах твердого та м'якого піднебіння.
17. Виготовлення маски обличчя.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Нарахування балів за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни «ортопедична стоматологія» на IV курсі (Модуль 3, Модуль 4,)

Номер модуля, кількість навчальних годин/кредитів в ECTS	Кількість змістових модулів	Кількість практичних занять / тем у модулі	Конвертація у бали традиційних оцінок				Бали за виконання індивідуального завдання (ІНДЗ)	Максимальна/мінімальна кількість балів за модуль
			Традиційні оцінки					
			«5»	«4»	«3»	«2»		
Модуль 3 67/2,5	2	15/14	8	6	4	0	8	14*8=112 / 14*4=56
Модуль 4 83/2,5	4	15/14	8	6	4	0	8	14*8=112 / 14*4=56

14. Методичне забезпечення

1. Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста за спеціальністю 7.12010005 «Стоматологія», напрямку підготовки 1201 «Медицина».
2. Освітньо-кваліфікаційна характеристика спеціаліста за спеціальністю 7.12010005 «Стоматологія», напрямку підготовки 1201 «Медицина».
3. Рекомендації щодо розробки програм з навчальних дисциплін (Форма № Н-3.03 . Рекомендована МОЗ України лист від 4.06.2014 №23-01-9/112).
4. Методичні рекомендації для викладачів до практичних занять.
5. Методичні рекомендації для студентів до практичних занять.
6. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів.
7. Нормативно-методичні документи.
8. Наочні засоби.
9. Демонстраційні матеріали, інструкції до використання технічних засобів навчання (апаратура для засвоєння теоретичного матеріалу, навчальні фільми, відеоматеріали).
10. Тестові завдання формату А.

15. Рекомендована література

Основна література

1. Клемин В.А. Ортопедическая стоматология. Учебное пособие /В.А.Клемин, В.Е.Жданов. –К.: ВСИ «Медицина», 2010. -224с. Рекомендовано Министерством образования и науки Украины как учебное пособие для студентов высших медицинских учебных заведений IV уровня акредитации ГРИФ ЛИСТ № 1/11-10347 від 09.11.2010.
2. Макеев В.Ф., Ступницький Р.М. Теоретичні основи ортопедичної стоматології (навчальний посібник). –Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2010, -394 с.
3. Неспрядько В.П., Рожко М.М. Ортопедична стоматологія. Київ, Книга плюс, 2003.
4. Чулак Л.Д., Шутурмінський В.Г. Клінічні та лабораторні етапи виготовлення зубних протезів. Одеса. Одеський мед. університет, 2009р., 318с.
5. Неотложная помощь в стоматологии / В.А.Клемин, А.В.Павленко, В.Н.Арендарюк и др. Под ред. В.А.Клемина. –Донецк: Издатель Заславский А.Ю., 2011. -144с.
6. Рожко М.М., Неспрядько В.П., Михайленко Т.Н. та ін. Зубопротезна техніка. – К.; Книга плюс, 2006. – 544 с.
7. Іщенко П.В., Кльомін В.А., Качалов Р.Х., Лихота А.М. Військова ортопедична стоматологія. – К.: ВСВ «Медицина». -2013. -312с.
8. Збірник алгоритмів практичних навичок і вмінь до практично орієнтованого державного іспиту за спеціальністю 7.110106 «Стоматологія»: Навч.посібник / Л.Д.Чулак, К.М.Косенко, А.Г.Гулюк

- та ін.; За заг. ред. Л.Д.Чулака. – Одеса: Одес. Держ. Мед. Ун-т, 2004. – 264 с. – Рос. мова.
9. Фліс П.С., Банник Т.М. Техніка виготовлення знімних протезів.-К.: Медицина. – 2008. – 254.
 10. Неспрядько В.П., Куц П.В. Дентальна імплантологія. Основи теорії та практики. – Харків: ВПП «Контракт», 2009. – 292.

Додаткова література

1. Варава Г.М., Стрелковський К.М. Техніка виготовлення щелепно-лицевих протезів. - К., 1992.
2. Левитов А.Н., Рубаненко В.В., Король М.Д. Челюстно-лицевая ортопедия: курс лекций.- Полтава, 1995. - 80 с.
3. Нападов А.Л. Артикуляция и протезирование в стоматологии.- К.: Здоровья, 1984.
4. Основы деонтологии в стоматологии. Пособие для студентов и врачей /Под ред. Г.П.Рузина. –Винница: Нова книга, 2008. -120с.
5. Маевски С.В. Стоматологическая гнатофизиология. Нормы окклюзии и функции стоматологической системы /Маевски С.В. –Львов: ГалДент. – 2008. -144с.
6. Клемин В.А. Зубные коронки из полимерных материалов. –М.:МЕД пресс-информ, 2004. -176с.
7. Морфофункциональная и клиническая оценка зубов с дефектами твердых тканей / В.А.Клемин, А.В.Борисенко, П.В.Ищенко. – М.: МЕД пресс-информ, 2003. –111с.
8. Эстетические аспекты восстановительной стоматологии (монография) / В.Н.Шабанов, А.П.Педорец, О.В.Шабанов, В.А.Клемин. Элиста: ЗАОРНПП «Джингар», 2010. -111с.
9. Біда В.І. Патологічне стирання твердих тканин зубів та основні принципи його лікування (Навчально-методичний посібник). – К.: ВАТ «Видавництво «Київська правда», 2002. – 96с.
10. Борисенко А.В., Неспрядько В.П. Композиционные пломбировочные и облицовочные материалы. Практическое пособие. – Киев, Книга плюс, 2002. – 221 с.
11. Вадалян Х.А. Лечение переломов челюстей и костей лицевого скелета: Учеб. пособие. -1984.
12. Варава Г.М., Стрелковський К.М. Техніка виготовлення щелепно-лицевих протезів. - К., 1992.
13. Гаврилов Е.И. Деформации зубных рядов. – М.: Медицина, 1984. – 94с.
14. Гітлан Є.М., Кроть М.К. Посібник з бюгельного протезування. – К.: Здоров'я, 2001. – 140 с.
15. Гумецький Р.А., Рожко М.М., Завадка О.Є., Скрипніков П.М. Ускладнення місцевої анестезії у щелепно-лицевій ділянці: Посібник у 3 т. – Львів: Івано-Франківськ: Полтава: Видавничий дім «Наутілу», 2002. – 231 с.

16. Збірник алгоритмів практичних навичок і вмінь до практично орієнтованого державного іспиту за спеціальністю 7.110106 «Стоматологія»: Навч. посібник / Л.Д.Чулак, К.М.Косенко, А.Г.Гулюк та ін.; За заг. ред. Л.Д.Чулака. – Одеса: Одес. Держ. Мед. Ун-т, 2004. – 264 с. – Рос. мова.
17. Король М.Д., Коробейніков Л.С., Кіндій Д.Д., Ярковий В.В. Оджубейська О.Д. Тактика курації хворих у клініці ортопедичної стоматології. Полтава: Астроя, 2003 – 52 с.
18. Король М.Д., Коробейніков Л.С., Кіндій Д.Д., Ярковий В.В. Практикум з ортопедичної стоматології. Частина II. Полтава: ПП «Форміка», 2002. – 168 с.
19. Левитов А.Н., Рубаненко В.В., Король М.Д. Челюстно-лицевая ортопедия: курс лекций.- Полтава, 1995. - 80 с.
20. Хватова В.А. Диагностика и лечение нарушений функциональной окклюзии //Н.Новгород. – 1996. - 275с.
21. Гросс М.Д., Метьюс Дж.Д. Нормализация окклюзии: Пер.с англ.. – М.: Медицина, 1986, 288 с.
22. Абакаров С.И.. Современные конструкции несъемных зубных протезов.- М.: Медицина, 1994.
23. Калинина Н.В., Загорский В.А. Протезирование при полной потере зубов. - Медицина, 1990.
24. Нападов А.Л. Артикуляция и протезирование в стоматологии.- К.: Здоровья, 1984.
25. Суров О.Н. Зубное протезирование на имплантатах.М., Медицина, 1993, -208с.
26. Лебеденко И.Ю., Перегудов А.Б., Глебова Т.Э., Телескопические и замковые крепления зубных протезов. – Москва, 2005. – 336 с.
27. Шварц А.Д. Цельнолитые (бюгельные) протезы. – Москва, 2005. – 70 с.
28. Хоманн А., Хильшер в. Конструкции частичного зубного протеза. Науч.ред. узд. На русск.яз. проф.. В.Ф.Макеев. Пер. с нем. – Львов: ГалДент, 2002.- 192 с., 178 рис.
29. Аболмасов Н.Н. Избирательная шлифовка зубов. – Смоленск, 2004. – 79 с.
30. Жулев Е.Н. Клиника, диагностика и ортопедическое лечение заболеваний пародонта. Н.Новгород. -2003. – 276 с.
31. Жулев Е.Н. Несъемные протезы. Теория, клиника и лабораторная техника.- Н/Новгород, 1995.
32. Нідзельський М.Я. Механізми адаптації до стоматологічних протезів. – Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2003. – 116 с.
33. Окклюзия и клиническая практика / под ред. И. Клинеберга, Р.Джагера; Пер. с англ.; Под общ.ред. М.М.Антоника. – М.: МЕДпресс-информ, 2006. – 200с.

34. Бернар Туати, Пол Миара, Дэн Нэтэнсон. Эстетическая стоматология и керамические реставрации. Пер. с англ. – М.: Издательский Дом «Высшее образование и Наука», 2004. – 448 с.
35. Криспин Б.Д., Хевлетт Е.Р., Джо Я.Х. Современная эстетическая стоматология. Практические основы. Пер. с англ.; Под ред. Т.Ф.Виноградова. – Изд-во «Квинтэссенция», 2003 – 303 с.
36. Біда В.І. Заміщення дефектів зубних рядів незнімними конструкціями зубних протезів. Лекція. – Київ, 2001. – 26с.
37. Зубне протезирование. Учебно-методическое пособие для иностранных студентов стоматологического факультета // Помайницкий В.Г., Фастовец Е.А. : Днепрпетровск, ОК «Друкар», 2004. – 60с.
38. Основы деонтологии в стоматологии. Пособие для студентов и врачей /Под ред. Г.П.Рузина. –Винница: Нова книга, 2008. -120с.
39. Маевски С.В. Стоматологическая гнатофизиология. Нормы окклюзии и функции стоматологической системы /Маевски С.В. –Львов: ГалДент. – 2008. -144с.

16. Інформаційні ресурси

- Офіційні веб-сайти Президента України
- Верховної Ради України,
- Міністерства освіти та науки,
- Міністерства охорони здоров'я,
- освітні портали вищих медичних навчальних закладів України,
- сайти профільних кафедр

17. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий модульний контроль

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають академічної заборгованості, виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну

Форма проведення підсумкового модульного контролю є стандартизованою і включає 1) вирішування тестових задач формату А; 2) контроль теоретичної підготовки; 3) контроль практичної підготовки.

Регламент проведення підсумкового модульного контролю

Контрольні заходи під час проведення ПМК з ортопедичної стоматології відбуваються в три етапи:

1 етап - тестовий контроль знань

Студенти дають відповіді на стандартизовані тестові завдання (на паперових або електронних носіях), що включають 10 тестів (20 хвилин). Кожне завдання має тільки одну правильну відповідь з п'яти (формат А).

*Студенти, що дали менше ніж 60% вірних відповідей на тестові завдання, не допускаються до складання теоретичної частини ПМК.

2 етап - усне опитування.

Кожному студенту пропонується три запитання з переліку контрольних питань до ПМК; обов'язково включаючи запитання з розділів:

- Функціональної анатомії або біомеханіки зубощелепного апарату
- Клінічних і лабораторних етапів ортопедичного лікування захворювань зубощелепного апарату
- Зуботехнічного матеріалознавства

3 етап - оцінювання практичних навичок

Здійснюється відповідно до затвердженого алгоритму практичних навичок під час клінічного прийому пацієнтів, або в умовах що наближені до реальних - на фантомах, наочних посібниках, діагностичних моделях. Може бути проведено на останньому практичному занятті, що передує ПМК.

За кожен етап (виконання тестових завдань, усні відповіді та практичні навички) студенту виставляється окрема оцінка, яка конвертується в бали системи ECTS

Критерії оцінювання успішності студентів під час проведення підсумкового модульного контролю

Оцінка, що виставляється кожному студенту на підсумковому модульному контролі є сумарною, і складається з балів, нарахованих за виконання практичних навичок, відповіді на стандартизовані тестові завдання та усні відповіді на контрольні запитання.

Оцінку «відмінно» отримує студент, який дав не менше 90% вірних відповідей на тестові завдання, без помилок відповідей на усні запитання, правильно продемонстрував необхідні практичні навички, тобто всебічно та глибоко засвоїв програмний матеріал модуля, в повному обсязі володіє теоретичними знаннями та практичними навичками, без помилок вирішує ситуаційні задачі

Оцінку «добре» отримує студент, який дав не менше 70% вірних відповідей на тестові завдання, припустився окремих незначних помилок у відповідях на усні запитання, продемонстрував необхідні практичні навички, але не в повному обсязі, та адекватно вирішує ситуаційні задачі

Оцінку «задовільно» отримує студент, який дав не менше 60% вірних відповідей на тестові завдання, припускається значних помилок у відповідях на усні запитання, демонструє недостатній рівень оволодіння практичними навичками та не в повному обсязі вирішує ситуаційні задачі

Оцінку «незадовільно» отримує студент, який дав менше 60% вірних відповідей на тестові завдання, не дає відповідей на усні запитання або припускається грубих помилок, не здатен продемонструвати практичні навички і не може дати правильної інтерпретації їх застосування, не може вирішити ситуаційні задачі

Критерії оцінювання успішності студентів під час проведення підсумкового модульного контролю

Оцінка	1 етап бали	2 етап	3 етап	Сумарна оцінка за ПМК
	Тестовий контроль,	Усна відповідь, бали	Практичні навички, бали	
«відмінно»	(90-100% вірних відповідей) – 30 балів	46 балів	4 бали	70-80 балів – ПМК зараховано
«добре»	(70-80% вірних відповідей) – 23 бали	40 балів	3 бали	60-69 балів ПМК зараховано
«задовільно»	(60% вірних відповідей) - 15 балів	33 бали	2 бали	50-59 балів ПМК зараховано
«незадовільно»	0 балів	0 балів	0 балів	менше 50 балів – ПМК не зараховано

Підсумковий модульний контроль (ПМК) вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів. Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю дорівнює 80 балам. Оцінка за модуль виставляється тільки у балах ECTS

Методика оцінювання модуля 3 «Повне знімне протезування» та модуля 4 «Щелепно-лицева ортопедія»

Традиційна оцінка	Конвертація у бали	
	Модуль 3 «Повне знімне протезування»	Модуль 4 «Щелепно-лицева ортопедія»
„5”	8	8
„4”	6	6
„3”	2	2

„2”	0	0
-----	---	---

Максимальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модуля, дорівнює 120 балам. Вона вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці „5”, на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу. Для *модуля 5* – $19 \times 6 = 114 + 6$ (ICP) = 120 балів; для *модуля 6* – $18 \times 6 = 108 + 12$ (ICP) = 120.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці „3”, на кількість тем у модулі.

Для *модуля 5* – $19 \times 3 = 57$ бали; для *модуля 6* – $18 \times 4 = 72$ бали.

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи студентів (індивідуальних завдань):

Кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента (СРС) залежить від її обсягу і значимості, але не більше 10-12 балів. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Оцінювання самостійної роботи:

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при підсумковому модульному контролі.

Підсумковий модульний контроль:

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Форма проведення підсумкового модульного контролю має бути стандартизованою і включати контроль теоретичної і практичної підготовки. Конкретні форми підсумкового модульного контролю з ортопедичної стоматології визначаються у робочій навчальній програмі.

Критерії оцінювання підсумкового модульного контролю:

Оцінку „**відмінно**” одержує студент, який дав не менше 90% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, без помилок відповів на усні питання, продемонстрував необхідні практичні навички (завдання), тобто: всебічно та глибоко засвоїв навчально-програмний матеріал з модуля; в повному об’ємі володіє теоретичними знаннями і практичними навичками, без помилок вирішує ситуаційні задачі.

Оцінку „**добре**” одержує студент, який дав не менше 75% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився окремих незначних помилок у відповідях на усні запитання, продемонстрував практичні навички (завдання), але не в повному обсязі та може вирішувати ситуаційні задачі.

Оцінку „**задовільно**” одержує студент, який дав не менше 55% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився значних помилок у відповідях на усні запитання, недостатньо володіє практичними навичками та з помилками вирішує ситуаційні задачі.

Оцінку „**незадовільно**” одержує студент, який дав менше 55% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився грубих помилок у відповідях на усні запитання, або взагалі не дав відповідей на них, не продемонстрував практичні навички і не надав правильної інтерпретації їх застосування, а також не вирішує ситуаційних задач.

Бали з дисциплін **незалежно** конвертуються як в шкалу ЕСТ8 (у відповідних деканатах) для занесення до Оіріота зирріетепі (додаток до диплому міжнародного зразка), так і в чотирибальну шкалу - «5», «4», «3», «2» (на кафедрах).

Студенти, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються в деканатах за шкалою ЕСТБ таким чином:

Оцінка ЕСТ8	Статистичний показник
А	Найкращі 10% студентів
В	Наступні 25% студентів
С	Наступні 30% студентів
Б	Наступні 25% студентів
Е	Останні 10% студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «Б», «Е» проводиться для студентів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю, і успішно завершили вивчення дисципліни.

Оцінки з дисципліни РХ, Р («2») виставляються студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка РХ виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий модульний контроль. Ця категорія студентів має право на перескладання підсумкового модульного контролю за затвердженим регламентом. **Повторне складання підсумкового модульного контролю дозволяється не більше двох**

17. Засоби діагностики успішності навчання

Бали з дисципліни	Оцінка за чотирибальною шкалою
від 170 до 200 балів	5
від 140 до 169 балів	4
від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент з дисципліни	3
нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Перелік питань на модуль №1 з ортопедичної стоматології «повне знімне протезування» для студентів 4 курсу.

1. Обстеження пацієнта з повною відсутністю зубів.
2. Класифікації атрофії щелеп (Шредер, Келер, Оксман).
3. Класифікації піддатливості слизової оболонки порожнини рота (Люнд, Супле).
4. Анатомо-морфологічні особливості порожнини рота пацієнтів з беззубими щелепами.
5. Спеціальна підготовка порожнини рота беззубого хворого перед протезуванням.
6. Анатомічні відбитки, їх класифікація. Відбиткові матеріали.
7. Критерії якісного анатомічного відбитку.
8. Техніка отримання відбитка різними відбитковими масами.
9. Методи виготовлення індивідуальних ложок.
10. Вимоги до індивідуальних ложок.
11. Методика З. С. Василенка виготовлення одномоментної ложки.
12. Матеріали для виготовлення індивідуальних ложок.
13. Методика виготовлення ложки на моделі з АКРП.
14. Межі повного знімного протезу на верхній та нижній щелепі.
15. Топографія клапанної зони на верхній та нижній щелепі.
16. Нейтральна зона та її топографія на беззубих щелепах.
17. Морфологічні утворення верхньої щелепи, які мають значення для знімного протезування.
18. Морфологічні утворення нижньої щелепи, які мають значення для ПЗП.
19. Методика Гербста для припасування індивідуальних ложок на верхню щелепу.
20. Методика Гербста для припасування індивідуальних ложок на нижню щелепу.
21. Класифікація функціональних відбитків.
22. Власне функціональні та функціонально присмоктуючі відбитки.
23. Методика отримання компресійних, розвантажуючих та відбитків під диференційованим тиском.
24. Формування країв функціонального відбитка.
25. Вибір методики та матеріалу в залежності від клінічної ситуації.
26. Методи визначення центрального співвідношення.
27. Анатомо-фізіологічний метод.
28. Положення відносного фізіологічного спокою нижньої щелепи.
29. Протетична площина. Оклюзійна площина.
30. Центральне співвідношення. Центральна оклюзія.
31. Вимоги до прикусних валиків.
32. Компоненти зубощелепної системи.
33. Фактори оклюзії.
34. Рухи нижньої щелепи у вертикальній, сагітальній та трансверзальній площинах.
35. Топографія м'язів, що приймають основну участь при рухах нижньої щелепи.
36. Робоча та балансуєча сторона.
37. Положення сферичної теорії артикуляції.
38. Положення суглобової теорії артикуляції.
39. Анатомічна постановка зубів.
40. Постановка штучних зубів за М. Є. Васильєвим (по склу).

41. Постановка за сферичною поверхнею (по Монсону).
42. Методика Каца-Ефрона-Гельфанда.
43. Методика М.А.Нападова та А.Л.Сапожнікова.
44. Анатомічна постановка зубів за умови ортогнатичного прикуса.
45. Анатомічна постановка зубів за умови ролгнатичного та прогеничного співвідношення щелеп.

Перелік питань на модуль №2 з ортопедичної стоматології для студентів 4 курсу «Повне знімне протезування».

1. Перевірка конструкції повних знімних протезів на гіпсовій моделі.
2. Перевірка воскової конструкції повних знімних протезів, суть клінічного етапу.
3. Візуальне оцінювання гіпсових моделей.
4. Помилки при фіксації центральної оклюзії, їх ознаки при клінічній перевірці.
5. Клінічна картина при підвищенні висоти прикусу.
6. Клінічна картина при зменшенні міжальвеолярної висоти.
7. Перевірка конструкції повних знімних протезів в артикуляторі.
8. Перевірка конструкції повних знімних протезів в порожнині рота.
9. Методи усунення помилок під час перевірки воскової конструкції повних знімних протезів.
10. Кінцеве моделювання воскової конструкції повних знімних протезів.
11. Види базисних пластмас: характеристика, переваги, недоліки.
12. Правила пакування воскових репродукцій, та які помилки можуть бути допущені під час гіпсування у к'ювету.
13. Способи гіпсування:прямий, обернений, комбінований.
14. Які стадії полімеризації проходить пластмаса та на якій стадії проводиться пакування у к'ювету.
15. Помилки які можуть бути допущені при пакуванні пластмаси у к'ювету.
16. Режими полімеризації пластмаси.
17. Компресійне та литтєве пресування пластмаси.
18. Як проходить полірування і шліфування повних знімних протезів.
19. Оцінка повного знімного протеза після полімеризації.
20. Недоліки які могли виникнути під час полімеризації пластмаси.
21. Поняття фіксації, стабілізації та рівноваги повних знімних протезів.
22. Перевірка фіксації повних знімних протезів у ротовій порожнині.
23. Недоліки при перевірці повних знімних протезів у ротовій порожнині та методи усунення помилок.
24. «Анатомічна ретенція» - визначення терміну та клінічне значення.
25. «Нейтральна зона» - визначення терміну та клінічне значення.
26. Особливості виведення знімних протезів після полімеризації.
27. Правила проведення корекції базису повних знімних пластинчатих протезів.
28. Перевірка оклюзійних співвідношень, пришліфування штучних зубів.
29. Клінічні прояви механічного впливу знімних протезів на слизову оболонку порожнини рота.
30. Причини та клінічні прояви алергічної дії базису повних знімних протезів.
31. Перебазування повного знімного протезу.
32. Адаптація пацієнта до повного знімного пластинкового протеза.
33. Ремонт повного знімного пластинкового протеза.
34. Безпосереднє протезування повним знімним пластинковим протезом.
35. Корекція повного знімного пластинкового протеза.
36. Як проходить заміна воску на пластмасу при виготовленні повного знімного пластинкового протеза.

Перелік питань на модуль №3 з щелепно-лицевої ортопедії для студентів 4 курсу.

1. Роль щелепно-лицевої ортопедії в наданні медичної допомоги пацієнтам з дефектами та деформаціями щелеп і обличчя.
2. Анатомо-фізіологічні особливості компонентів зубощелепної системи.
3. Класифікація переломів щелеп за Ентіним.
4. Класифікація переломів щелеп за Лефором.
5. Класифікація переломів щелеп за Лукомським.
6. Класифікація переломів щелеп за Кабаковим.
7. Анатомічні особливості щелепно-лицевої ділянки. Місце прикріплення м'язів.
8. Механізм зміщення відламків при переломах верхньої та нижньої щелепи.
9. Клінічне обстеження пацієнтів з переломами щелеп.
10. Диференційна діагностика при переломах щелеп.
11. Організація стоматологічної допомоги при надзвичайних ситуаціях.
12. Обсяг ортопедичної допомоги на етапах евакуації.
13. Реанімаційні заходи при різних видах уражень щелепно-лицевої ділянки.
14. Загальна характеристика і конструкційні особливості щелепно-лицевих апаратів.
15. Класифікація щелепно-лицевих апаратів.
16. Особливості використання комбінованих апаратів.
17. Особливості використання внутрішньо ротових апаратів.
18. Особливості використання поза-ротових апаратів.
19. Апарати з перервною та безперечною дією.
20. Види транспортних шин.
21. Показання та протипоказання до лігатурного зв'язування зубів.
22. Просте лігатурне зв'язування зубів.
23. Лігатурне зв'язування зубів за Айві.
24. Лігатурне зв'язування зубів за Вільга.
25. Лігатурне зв'язування зубів за Гейкіним.
26. Помилки та ускладнення при лігатурному зв'язуванні зубів.
27. Шляхи запобігання помилок та ускладнень при лігатурному зв'язуванні зубів.
28. Види гнутих дротяних шин.
29. Показання до застосування гнутих дротяних шин.
30. Методика виготовлення гнутих дротяних шин на верхню і нижню щелепу.
31. Правила закріплення шин на щелепі.
32. Необхідних інструментарій для виготовлення шин.
33. Матеріали які застосовують для виготовлення шин.
34. Міжщелепна фіксація при переломах нижньої щелепи з використанням гладких дротяних шин.
35. Можливі помилки при шинуванні та засоби їх усунення.
36. Критерій вибору апаратів при зміщенні відламків.
37. Лікування переломів щелеп зі зміщенням відламків у вертикальному напрямку.
38. Лікування переломів щелеп при наявності беззубих відламків.
39. Лікування переломів щелеп при горизонтальному напрямку.
40. Лікування переломів щелеп у трансферзальному напрямку.
41. Клінічні ознаки перелому щелеп що неправильно зрісся.

42. Рентгенографічні ознаки перелому щелеп, що неправильно зрісся. Конструктивні особливості протезів, що застосовуються в таких випадках.
43. Знімні протези із дубльованим зубним рядом.
44. Особливості підбору відбиткової ложки із неправильно співставленого зубного ряду.
45. Особливості підбору відбиткових матеріалів які будуть застосовуватися при неправильно співставленого зубного ряду.
46. Клінічні ознаки несправжнього суглобу.
47. Рентгенографічні ознаки несправжнього суглобу.

Перелік питань на модуль №4 з щелепно-лицевої ортопедії для студентів 4 курсу.

1. Конструктивні особливості ортопедичних апаратів, що застосовуються при лікуванні несправжніх суглобів.
2. Методика одержання відбитку при несправжньому суглобі.
3. Які відбиткові матеріали використовуються для зняття відбитку при несправжньому суглобі.
4. Причини виникнення та клінічні ознаки контрактури.
5. Ортопедичні апарати та конструкції, що застосовуються для лікування контрактури.
6. Заходи профілактики контрактури нижньої щелепи.
7. Причини виникнення та патогенез розвитку мікростомії.
8. Клінічні ознаки мікростомії.
9. Конструктивні особливості протезів що застосовуються при мікростомії.
10. Що таке безпосереднє та віддалене протезування.
11. Особливості та способи фіксації пост резекційних протезів.
12. Конструктивні особливості ортопедичних апаратів які застосовуються для заміщення утвореного дефекту.
13. Визначення на діагностичній моделі зони оперативного втручання та вибір конструкції протезу.
14. Одержання робочого відбитку після обмірного оперативного втручання на щелепі.
15. Призначення і методика встановлення захисної піднебінної пластинки.
16. Дефекти твердих та м'яких тканин, що потребують пластики.
17. Методи остеопластики та пластики м'яких тканин.
18. Загальна характеристика формуючих апаратів.
19. Фіксація, пристосування для утримання трансплантата, при пластиці передвір'я рота. Завдання ортопедичного лікування.
20. Фіксація, пристосування для утримання трансплантата, при пластиці губи і м'яких тканин підборіддя. Завдання ортопедичного лікування.
21. Фіксація, пристосування для утримання трансплантата, при відсутності тіла нижньої щелепи. Завдання ортопедичного лікування.
22. Фіксація, пристосування для утримання трансплантат та апарату Шура. Завдання ортопедичного лікування.
23. Фіксація, пристосування для утримання трансплантата Курляндського. Завдання ортопедичного лікування.
24. Післяопераційна захисна піднебінна пластинка.
25. Фіксуючі апарати Рудько.
26. Фіксація, пристосування для утримання трансплантата Панчохи. Завдання ортопедичного лікування.
27. Фіксація, пристосування для утримання трансплантата Бернадського. Завдання ортопедичного лікування.
28. Фіксація, пристосування для утримання трансплантата Єрмолаєва-Кулагова. Завдання ортопедичного лікування.
29. Класифікація дефектів верхньої губи і піднебіння.
30. Клінічні ознаки розщілини піднебіння.

31. Деформації зубів і зубних рядів, пов'язані з розщілинами губи і піднебіння.
32. Наскрізні дефекти шиї: етіологія, клініка, діагностика.
33. Що таке obturator, для чого він призначений.
34. Історія розвитку obturatorів.
35. Протези з obturatorами.
36. Клініко-лабораторні етапи виготовлення плаваючого obturatorа Кеза.
37. Особливості отримання відбитку із щелепи з розщілиною.
38. Виготовлення індивідуальної відбиткової ложки для отримання функціонального відбитка із щелепи з розщілиною.
39. Отримання функціонального відбитка за методикою Часовської.
40. Способи фіксації obturatorів та протезів-obturatorів.
41. Методика виготовлення obturatorів при наскрізному дефекті шиї.
42. Види дефектів обличчя.
43. Що таке ectoprothesis і його конструктивні особливості.
44. Способи кріплення ectoprothesisів.
45. Методика зняття маски лиця гіпсом.
46. Планування конструкції ectoprothesisу.
47. Матеріали для виготовлення ectoprothesisу.